Sayısı 3 Kuruş

ÇARŞAMBA 21 MAYIS 1941
YIL: 24 * SAYI: 8338
İdare evi: Ankara C. Vakıt Yurdu
Telefon: İdare: 24370 Yazı: 24418
Telg. İstanbul Vakıt
Posta Kutusu: 46

VAKIT

15 Marttan itibaren toplanacak kuponların her 25 adedine mukabil "VAKIT OKUYUCULARI KÜTÜPHANESİ,, serisinden ŞAHİN REİS Romanının 3 büyük forması hediye edilecektir.

68

12

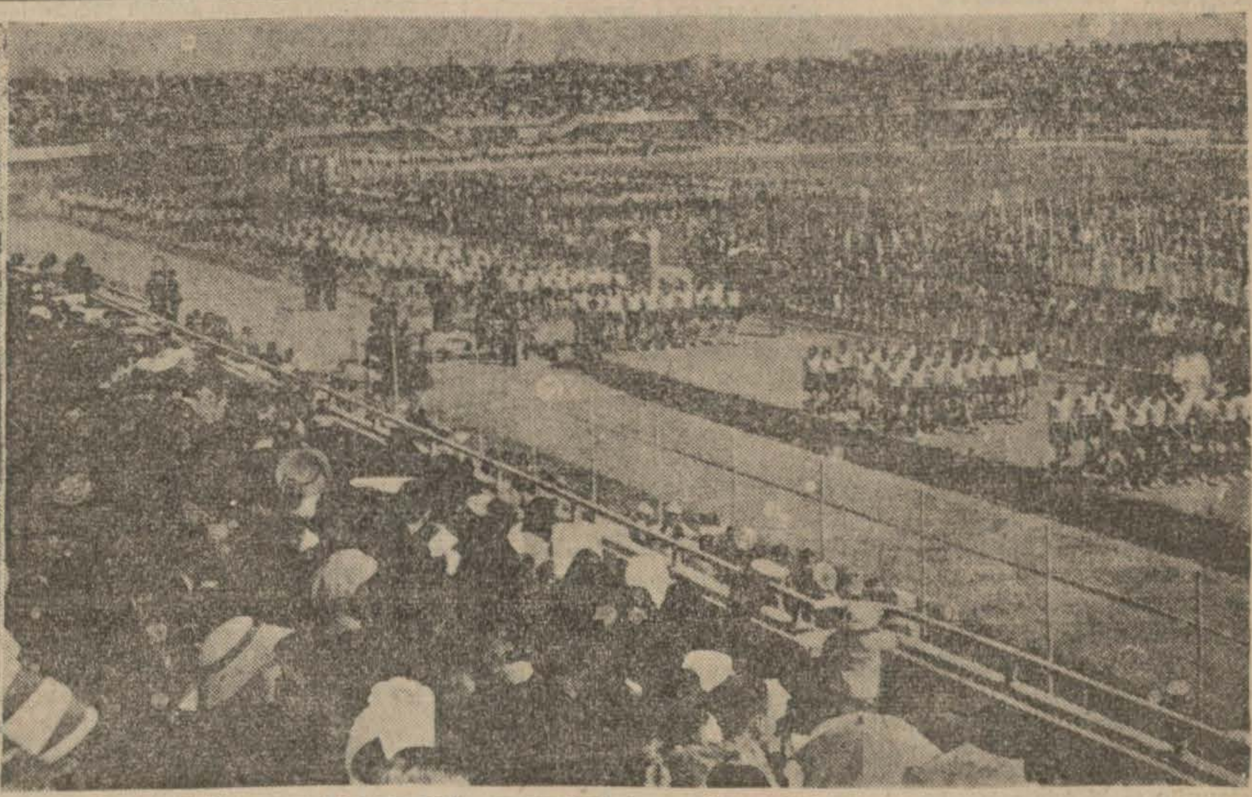

Ankarada 19 Mayıs Gençlik Bayramı: Reisicumhurumuz İsmet İnönü 19 Mayıs Stadyumunda, Stadyumu dolduran on binlerce halk ve gençlerimiz geçit resminde...

Irak harbi şiddetleniyor

İngiliz kuvvetleri Falliyoyu zaptettiler

Irak tebliğine göre 30 İngiliz tangı tahrip edildi

Londra, 20 *(A. A.)* — Irakta Fallujah mevkiinin pazartesi

(Devamı Sa. 4 sü. 1 de)

İngilizlere teslim olan

Dük d'Aosta ile Mussolini arasında telgraflar taati edildi

Dük diyor ki:

Yakında tekrar buraya gelecek

(Yazısı 4 üncüde)

Çörçil'in yeni beyanatı

"1500 düşman askeri paraşütlerle ve askerî nakliye tayyarelerile

Londra, 20 (A.A.) — Başvekil Çörçil, bugün Avam kamarasında harp hakkında kısa bir beyanatta bulunduktan sonra, Almanların son zaman-

(Devamı Sa. 4 sü. 4 te)

Giride inen Alman paraşütcüleri ne yapabilirler

Londra, 20 (A.A.) — Röyter: Salâhiyettar bir membadan öğrenildiğine göre kuvvetli Alman paarşütçü kıtaları Giride inmişlerdir.

Londra, 20 (A.A.) — Röyterin diplomatik muhabiri bildiriyor:

(Devamı [illegible] 2 de)

Reisicumhurumuz Şeref Tribününden geçit resmini seyrediyorlar...

Atlantik'de içinde 200 Amerikalı bulunan

Bir Mısır vapuru batırıldı

(Yazısı 4 üncüde)

Fransız altınları Martinik adasından kaçırılıyor

(Yazısı 2 incide)

Hes mühim şeyler söylüyor

İngilterenin Almanca neşriyatını dinliyen Almanlar

idam ediliyor

Londra, 20 (A.A.) — İngiliz gazetelerinin Hes'in heyecanlı sergüzeşti etrafında gösterdiği alâka hemen hemen zail olmuştur. Bu iş cereyanını takip etmekte olup üç numaralı nazi, Hesin kendisi ile yapılan mükâlemeler

(Devamı Sa. 4 sü. 3 de)

Emir Abdullah

Irak harbinin Arap davasına çok fenalık ettiğini söylüyor

Londra, 20 (A.A.) — Mustakil Fransız ajansına göre, Maverayıerdün kralı Emir Abdullahın Erdün halkına yeni bir hitabesi Ammanda çıkan resmî gazete ile neşredilmiştir.

Emir hitabesinde muhteris adamlardan mürekkep küçük bir

Devamı Sa. 4 sü. 6 da)

Türk tarihine Kanije destanını kazandıran

Tiryaki Hasan Paşa kimdir?

Tiryaki Hasan Paşa'nın yegâne resmi

(Kanije muhasarası) eserinin bugünlerde tefrikaya başlanacağını bildiren evvelki günkü yazının sonunda (Hasan paşa nerede doğmuş, nerede ölmüş, bilmiyoruz) denilmesi bu büyük kahramanın hayat safhaları hakkındaki bilgimizin darlığına işaret maksadından ileri geliyordu.

Bir kılıç kahramanını bir kalem kahramaniyle buluşturan Kanije muhasarasını takip ettiğiniz zaman eser kadar bu esere vücut veren bu kahramana hayran olacaksınız.

Hasan paşa kimdir? Bunun nerede doğduğunu, kimin oğlu olduğu hakkında müracaat kitaplarına geçmiş malûmat bizi doyuracak kadar değildir. Hattâ Hasan paşanın Kanijeden evvelki kahramanlıklarından tarihe bir tek satır geçmiş gibidir:

Eflâk muharebesinde yalnız başına kalarak harbe devam ederken ağası tarafından kemerinden tutularak, tek başına hücumdan zorla geri alınması...

Bundan başka Hasan paşaya dair bildiklerimiz şunlardan ibaret:

Enderundan yetişmedir. Üçüncü Muradın padişahlığında, 1574 de (Rikâbdar) olmuş. Saraydan çıktıktan sonra da 20 yıla yakın bir zaman Sigetuar beyi ve beylerbeyidir. 1594 de Bosnaya, sonra Kanijeye beylerbeyi oluyor. 1597 de ikinci defa Bosna beylerbeyliğine gönderilmiştir. Bir sene sonra muharebede Semendre beyi

(Devamı Sa. 2 - Sü. 1)

Bir Avrupa plâjında

— Çapkınlar evvelden görebilmek için duvarı delik açmışlar.

Polis mektebi mezunları diplomalarını aldılar

Şeref sütununa, Perapalas hâdisesinde ölen polislerin adları yazılıyor - Polisler diplomalarını alıyorlar.. (Yazısı 5 incide)

Radyo Gazetesi

Şarkî Afrikadaki İtalyan silâhları

Şarkî Afrikada bugün İtalyan silâhları ağır bir mağlûbiyete uğramıştır. Ambaalagideki İtalyan kuvveleri tam saat on ikide İngilizlere teslim olmuşlardır. Bunlarla birlikte şarkî Afrikadaki kral vekili de teslim olmuştur.

Bundan sonra Habeşistanda harekât bir nevi çete harbi şeklini alacaktır. İngilizlerce İtalyanların böyle bir harp yapabileceklerine ihtimal verilmemektedir. Şimdiki harplerde tayyare kullanılmaktadır. Tayyare çete harplerine karşı müessir bir silâhtır. Bundan başka beş senedenberi Habeşliler İtalyanlardan intikam almayı bekliyorlardı. Böyle bir vaziyette çete harbinin devam edemiyeceği muhakkaktır.

Ambaalagi mağlûbiyeti İtalyanlar için ağır olmuştur. Bu suretle şarkî Afrika İtalyan imparatorluğu İngiltereye geçmiştir.

Şimdi İngilizler buralardaki kıtalarını başka mıntakalara çekebileceklerdir. Son Irak hâdiseleri dolayısile şarkî Afrikadaki harekât tam vaktinde nihayetlenmiştir. Haber verildiğine göre İngilizler Habeşistandan çekmeye başladıkları askerlerini Filistine nakletmektedirler.

Haber verildiğine göre hâlâ Suriyeden Iraka askerî Alman tayayreleri geçmektedir. Suriyedeki Rayak hava üssü tekrar bimbalanmış, bu hücuma Hür Fransız tayyareleri de iştirak etmiştir.

Vişinin emri altındaki Fransız dafi topları Rayak üzerinde uçan hür Fransız tayyarelerine ateş açmışlardır.

AMİRAL DARLAN PARİSTE

Amiral Darlanın tekrar Parise gittiği haber veriliyor. Diğer taraftan Almanyada anlaşma mucibince uhdesine düşen vazifeyi yapmaya başlamıştır. Bu cümleden olarak 100.000 Fransız esiri serbest bırakılmaktadır. İngilizler Suriyedeki vaziyeti vahim görmüyorlar.

İngiltereye göre Almanlar Suriyeye asker gönderemiyeceklerdir. Ancak vaziyet, Suriyedeki Fransız kıtaları Almanlara iltihak ettiği takdirde İngiltere için mühim olacaktır.

ROMANYADA KITLIK

Bükreşten gelen haberlere göre Romanyada yiyecek vaziyeti günden güne fenalaşmaktadır. Romanyanın buğday ihracat memleketi olduğunu bilenler bu habere şaşmaktadırlar. Şimdi Romanyada bütün yiyecekler vesika usulüne tabi tutulmuştur. Bu sıkıntı nereden geliyor? Romanya bir çok arazisini Sovyetlere ve Macaristana terketmiştir. Bir sebep de Alman kıtalarının bu memlekette bulunmalarıdır. Bu kıtaların yiyeceklerini Almanyadan getirmek zor olduğundan bu askerler için mübayaat Romanyadan yapılmaktadır. Bundan başka geçen senedenberi mütemadiyen Almanyaya yiyecek gönderilmektedir.

SULH PRENSİPLERİ

Amerika hariciye nazırı Hul söylediği bir nutukta sulh prensiplerinden de bahsetmiştir. Hale göre, milletlerarası ticaretinde aşırı tahditler zararlıdır. Bu prensip 1914 harbinden sonra da söylenmişse de tatbik edilmemişti.

Çörçil bugün Avam Kamarasında beyanatta bulunmuş, Yeni Zelanda elbisesini giymiş Alman paraşütçülerinin tayyare ve plânörlerle Giridin Suda limanına indiklerini bildirmiştir. Ciddî müsademelerin yapıldığını da ilâve etmiştir.

İndirilen Alman askerleri 1500 dür. Bunlar bir askeri hastaneyi ele geçirmişlerse de bu hastane sonradan İngiliz kuvvetleri tarafından istirdat edilmiştir. İngilizlerin vaziyete hâkim olduğu bildiriliyor. Girit üzerinde son günlerde fazla Alman tayyareleri uçmuştu. Şimdi bunların uçuşunun asker indirme teşebbüsüne bir hazırlık olduğu anlaşılıyor.

LİBYADA

Libyada Sollum bölgesinde iki taraf motörlü kuvvetler iarasında muharebe devam ediyor. Almanlar cenuptan motörlü kuvvetlerle taarruza teşebbüs etmişlerse de püskürtülmüşledir. Mısır topraklarında artık yabancı asker kalmamıştır.

Tiryaki Hasan Paşa kimdir?

(Baş tarafı 1 incide)

Mehmed beyle birlikte bulunarak yaralanmıştır. Ondan sonra tekrar Kanijeye muhafız olmuş ve işte bu tefrikanın hikâye ettiği kahramanı yaratmıştır.

Dört ... kadar askerle Avusturyalılardan, Roma, İspanya, Fransa ve Macaristandan gelen askerlerden mürekkep kırk, elli bin kişilik ordunun muhasarasına yetmiş gün dayanmış, nihayet kral Ferdinandın ordusunu büyük bir bozguna uğratarak bir çok mühimmat ve eşyayı yağmaya muvaffak olmuştu. Bu eşsiz zafer üzerine Tiryaki Hasan paşaya İstanbuldan dördüncü vezirlik rütbesiyle üç hil'at, murassa kılıç ve üç at gönderildi ve padişah da bir mektupla tebrik ve teşekkür etti.

Koca Tiryaki 1601 d e Bosna valisi, bir sene sonra Budin valisi ve yine o yıl içinde Rumeli valisi oldu. O sene Celâli Canbolad oğlu eşkiyasından Canbulat oğluna gönderilen orduya serdar tayin edildi ve bu harpte de yararlık gösterdi. 1608 de tekrar Budin valisi oldu. Bir sene sonra vezaretle tekaüt edildi ise de 1611 de üçüncü defa Budin valiliğine gönderildi ve işte sene sonunda Budinde öldü.

Hasan paşa hakkında bizim tarihlerimizde daha fazla malûmat olmadığı anlaşılıyor. Burada gördüğünüz resmin aslı Viyana askerî müzesindedir. Mümkündür ki hayatı hakkında da oralı tarihçilerin eserlerinde daha fazla tafsilât bulunsun.

Müsait zamanlar gelince araştırıp bu eksikliği telâfi etmeye çalışmak Türk gençlerine borç olmalıdır.

Fakat bu borcu ödemek için bir fırsat beklemekten ziyade o fırsatları elde etmenin yollarını da bulmalıyız. Bugün için böyle bir mevzuda vesikaşınalık bize Biyografi ilminde eşsiz eserler yaratmış olan üstat İbnülemin Mahmut Kemâli hatırlatıyor. Üstadın meselâ Tiryaki Hasan paşa üzerinde tetkikler yapmayışını, hiç şüphesiz o büyük ilim adamının Türk irfanına gene boş kalmış sahalarda cilt cilt eserler verişine ve zamanlarını doldurmuş olmasına hamletmemiz lâzımdır. İbnülemi-nin meçhulleri nura boğan yüksek bilgisinden bu gibi mevzularda kendi mesaisi ile müstefit olamıyorsak, gene onun yüksek direktifleri ile çalışma imkânları bulmak mümkündür kanaatindeyiz. Ferdî çalışmalarda üstadın ne derece semahatli olduğunu biliyoruz. İlmi bir teşekkülün nazırlığında ise İbnülemin Mahmut Kemâlin göstereceği yol en kısa ve en faydalı yol olacaktır.

VATAN KADINLARDAN DA HIZMET BEKLİYOR

Hava harbini başaran silâh:

Av tayyareciliği

Yazan: A. Ahıskal

Hava harplerinin bütün yükünü üzerine alan silâh, ev tayyareciliğidir.. Ok gibi göklere fırlar.. Çünkü gövdesi hafiftir.. Kurşun gibi tepeden dalar, çatısının kuruluşu ince ve akıcıdır. Hasmını kovalar ve yetişir, kanadı ufak, motörü kudretlidir.. Muharebeyi büyük bir ihtimalle kazanır.. Silâhı boldur.. Sag kanat üzerine dört, sol kanat üzerine yine dört, bu da azmış gibi motörün çatısı içine bir de top yerleştirilmiştir. Sağlamlığına da sağlamdır. Bütün hızıyle uçarken birdenbire geri dönüşü, yukarıdan aşağı akarken sert tırmanışı gövde ve kanatların kırılmaz kuruluşuna işarettir.

Av tayyareleri; dostlarını korur, topraklarını müdafaa eder ve hasım taarruzlarını önler. Yapacağı işler itibariyle oldukça yüklüdür. Pilotu tayyaresi içinde yalnız bulunacağı içindir ki, vazifeperver ve sağlam karakterde olacaktır.

Havadan gelecek tehlike çok büyüktür. Toplu bir halde taarruzlarla bir şehir üzerinden yapılacak tek geçiş zararlarının maddî ve manevî tesirleri muhakkak ki fazladır. Buna karşı yer müdafaa tertibatının tam faaliyette bulunması icabeder. İşte burada da elle tutulur, gözle görülür hasılayı temin edecek müdafaa vasıtası yine av tayyareciliği olur.

Serî ateşli, otomatik nişangâhlı ve çok namlulu havaya karşı müdafaa topları bütün bir memleket korunmasında yer almıştır. Bu silâhların en fazla güvendiği ve bel bağladığı arkadaş muhakkak ki av tayyareleridir. Fakat yine bu müdafaa vasıtalarının çekindikleri taarruz, av tayyareciliğinin hafif bomba taşıyan pikecileridir..

Bir tyyareyi avlamak, üzere müessir olmak ve nihayet uçuş sahasından uzaklaştırmak için onu görerek, üzerine nişan alarak ve ateş ederek tahrip etmek icabeder. Ağır aksak uçan bir bombardıman tayyaresinin bir buçuk, iki tonluk bomba yüküyle sert hareketler ve kıvrak manevralar yapabilmesi çok güçütr. Bu çeşit tayyarenin yer müdafaa sistemleri tarafından tahribi nisbeten daha kolay olur. Fakat av tayyareciliği bu tehlikeden de kendini büyük bir şansla korur. Çünkü sür'ati kadar oynak, afacanlığı kadar da küçük hedeftir. Yer müdafaası görünciye kadar o saldırır, nişan alıncaya kadar uzaklaşır.. Denebilir ki az düşer ve fakat çok düşürür.. Bugüne kadar cereyan eden taarruzlar ve hava muharebeleri gözden geçirilirse görülür ki; tahrip edilen bombardıman tayyareleri düşen av tayyarelerini nazaran bire iki fazladır.

Eleman ihtisasının hava harplerinde ve av tayyareciliğinde kıymeti vardır. Toy bir uçucunun ürkek ve çekingen hareketi yanında bir pişkin pilotun emniyetle ve soğuk kanlılıkla harp edişinde bir başkalık vardır. Harp muayyen bir irtifadan uçuşu meneden tedbirler ve manialarla doludur. Bazan bir müdafaa filosunun alçaklarda devriye gezişi taarruz edenleri yüksek irtifalardan ilerlemiye mecbur eder, bazan da yer müdafaasının kesif baraj ateşlerine, müdafaa sistemine girmiş engel balonlara rast lanır.. Vaziyet icabı sert dalışlar taarruzun icabı olur. Ve pilot muhtelif hava şartları içinde, soğuk, sıcak tahavvülleriyle, fazla değişecek tazyikler altında çalışır. Bu hal büyük işler başaran av tayyare pilotunun bünyevî kabiliyeti üzerinde müessir olur. Yorgun düşürür..

Bir taraftan vazifesinin ağırlığı öteden ihtisas ve sağlam karakter istiyen av tayyareciliği hava harplerinin gözdesidir. Bu gün için de hava meydan muharebelerinde boy ölçüşen birçok tipler arasında elle tutulur, gözle görülür bir varlık gösterenler üç, dört tipi geçmez. İngilizlerin Epitfire, Hurricaue ve Almanların Messerchmith avcıları ciddden muvaffak olan tayyarelerdir.. Spitfire'lerin cıva oynaklığı yanında Hurricaue'lerin ateş kudreti ve Alman avcısı Messerchmith'lerin göz kamaştırıcı süratleri vardır. Avrupa harbinin hava safhasında oynaklık, sürat ve ateş olçüşmektedirler.. Zaman zaman birinin üstünlüğü kendini göstermekte ise de bombardımancılara mukabelede Hurricane' lerin muvaffakıyeti, av çarpışmalarında oynaklığın avantajı ihmal edilemez.

Bugün için av tayyare filolarının hasımlarına karşı çarpışmalarında elde ettikleri neticelere bakılırsa en çok muvaffak oldukları hava harbi bombardımancılara karşıdır.. Bilhassa bu cins tayyarelerin cephelerine karşı zayıf ateşli olmaları, av tayyarecilerini bombardımancılara bu cepheden taarruz etmiye çekmektedir.. En az muvaffak olunan taraf da pike bombardımancılara karşıdır. Pikeci tayyareler yükseklerden dikine dalarak gittikçe sür'atleri artmakta ve avcılar tarafından takibi güç bir hal almaktadır. Buna karşı da avcıların ya çok daha aşağıdan ve yatık bir meyille karşı durmaları veyahut pikecilerden daha dik bir dalışla önden karşılamaları icabetmektedir.

Her iki halde de pikecinin taarruz edeceği hedefi önceden tasarlamak, kestirmek ve pikeciye taarruz vaziyeti almak icabeder. Bu da güçtür. Pikeye dalmadan önce harbe tutuşmak fırsatı ele geçirilirse elde edilecek netice daha müessir olur.

Hava harplerini hangi cepheden incelersek karşımıza av tayyareciliğinin büyük yükler altında taarruz ve himaye vazifeleri almış olduğunu görürüz.. Katiyetle diyebiliriz ki: Hava harbini başaran silâh, av tayyareciliğidir..

Fransız altınları

Nevyork, 20 (A.A.) — Tas:

Overeas Niyuz ajansına göre Vaşingtondaki diplomatik mahfillere, "Bearn,, Fransız tayyare gemisi ile "Emile Berten,, kruvazörünün Martinik adasını terketmeğe hazırlandıklarına dair haberler gelmiştir. Aynı mahfiller bu gemilerin Martinikten mühim miktarda altın götürmek istiyeceğinden korkmaktadırlar.

Amerika müdahale ederse

Londra, 20 (A.A.) — Alman kontrolü altında bulunan Paris radyosu, Amerika Martinik adasına el koymıya kalktığı takdirde buna şiddetle muhalefet edileceşini söylemiştir. Spiker Fransa bankasına ait altınların muhafaza edilmekte olduğu Fort de Franko kalesinin, Amerikalıların eline geçmemesi için berhava edileceğini ilâve etmiştir.

Ne demeli?

Arablar kavga edene (münazı'), kavga edilene (münaza') derler; kavgası edilen bir şey de kaidesine göre (münazeunfih) olur.

(Kavgalı), (ihtilâflı) gibi tabirler var ve bunlardan daha yerinde iken bu kabil tabirleri yazmakta nedense zevk duyan bir muharrir gene nedense (münaziünfih) demekte ısrar ediyor. Hem doğru değil, hem türkçe bakımından meşhur bir galat değil.

Falan veya filân muharririn öyle bellemesi (galat-ı meşhur) iddiasına da hak vermez.

(Münaziünfih) dememeli, madem ki söylenecek, (münazeunfih) demeli.

— 44 —

Mefkûre

Yazan: HAYDAR ALPAGUT

Ben de bir çok erkeklerin içinde, içki ve musiki âlemlerinde bulunmağa alışmışım...

Şimdi ağlıyordu. Karşı karşıya, yolun ortasında durmuştuk. Arasıra geçen bir iki kişi hayretle bize bakıyordu. Vaziyet, işi uzatmağa müsait değildi. dedim ki:

— Anladım efendim... Biraz geç olmakla beraber.. Siz, lüzumundan ziyade ilerliyen, yahut geri kalan rabıtamızı kırmak istediniz; bu bahaneyi buldunuz... peki.. lâkin çok fena, çok mülevves bir bahane!

Vedalaşmadan ayrıldık. Eve gidemezdim; yüzümde bu kirli günün, bu kirli hatıratın eserleri vardı. Büyükadaya gittim. İskele başında doktoru buldum; beni bekliyormuş:

— Havadisim var! dedi.

— Söyle.

— Dün, akşama kadar seni aradılar; hem de cani, katil diye..

— Kimmiş o?.

— Mebruke!

Müze sinemasına gittiğimiz gün Mefkûreye refakat eden, arabaya bizimle binen ve sonra hiç konuşmıyan bir kızdı... Tahsili, terbiyesi, seviyesi hakkında Mefkûreden bir çok iyi şeyler işite işite kendini gıyaben tanımıştım. Fakat doktora dedim ki:

— Nasıl Mebruke?

— Tanımıyor musun? Sabahatin gayet sevgili bir muhibbesi! Mefkûrenin de kiracısı imiş!

— Tanımıyorum .

— Neme lâzım?. O seni çok iyi tanıyor.

— Anlat rica ederim. Belki, iki vakayı biribirine ekleriz.

— Mebruke, o gece Sabahatin evinde misafirmiş; Sabahat kendisini de bizim meclise getirmek istemiş; fakat o gelmemiş. Hepsini duymuş... Dün seni aradı; sen cani imişsin; bir genç kızı harap edi yormuşsun. Evli olduğun halde bu hareketin alçaklıkmış, katillikmiş.. Vallahi müthiş azizim Fikret! Temenni ederim ki onunla yüz yüze gelmiyesin! Giderken dedi ki: Mutlaka onları biribirinden ayıracağım.

Anlaşıldı. Mefkûrenin bugünkü hiddeti, onun eseri ifsadı idi. Lâkin ne mülevves bir ifsat!

Pek fena bir gece geçirdim. İki mektup yazdım. Biri Mefkûreye idi. "Sevgili.. çok sevgili Mefkûre.,, diye başlıyordum. Ufak bir tahkik ile aydınlanan hakikati yazıyordum. Mebruke, bizim irtibatımızı münasip görmemiş; bizi ayırmak istemiş; böyle bir sebep bulmuştu. Bu mektubu, o rabıtanın yenilenmesi için yazmıyordum; oh, o kadar şeylerden sonra bu kabil değildi. Yalnız, ebedî ayrılıktan sonra bile Mefkûrede kirli bir hatıra bırakmak istemiyordum. Sonra mektubuma şu nihayeti verdim:

"... Onlar, ve herkes bilsin; işitsin ki seni sevdim, seviyorum, ve müebbeden seveceğim... En kirli iftiralarla bizi cismen ayırdılar; fakat deni tırnaklar, seni ve senin mümtaz hayalini, senin yüksek aşkını kalbimden çıkarmağa muktedir olamıyacaklardır. Hattâ buna, sen bile muktedir değilsin Mefkûre. Sen bile hayalini benden alamazsın... Hiç bir teminatını dinlemedin... Bana inanmadın.. demek, artık bıktığın bir aşkı öldürmek için sen de bir vesileye muntazırdın... Peki Mefkûre... Senin arzun, hayatıma kasdetse bile ben ce mukadestir.,,

Ve ikinci mektubumla Mebrukeye hitap ediyordum: Beni aramış; o gün bulunmadığıma ne kadar müteessiftim! Çünkü, benim de ona verecek bir cevabım olabilirdi... Bu münasebetle, velev mek tuplaşma yolüyla olsun, görüştüğümüze seviniyordum. Vicdanını yüksek, ve muhakemesini doğru bulmuştum; Mefkûre gibi müstesna bir kıza, benim gibi zamanı geçmiş bir âşık, münasip değildi.. Ayrılmamız, ve bu muvazenesiz aşkı yıkmamız pek mantıkî idi. Fakat intihap edilen vesile ne kadar âdi, ne kadar lekeliydi!.. Eğer Mebruke, doğrudan doğruya gelse, ve bu aşk ile Mefkûrenin bedbaht olduğunu; onun, bu rabıtanın koparılması ile kurtulacağını söyleseydi, Mefkûrenin saadeti namına bu fedakârlığa katlanırdım. Nihayet mealen diyordum ki:

"... Şimdi, madem ki matlubunuz hasıl olmuştur; ve çünkü ne ben gördüğüm hakareti tarziyesiz hazmederek ona koşabilirim; ne de o, vakarını çiğniyerek bir tarziyeye tenezzül edebilir; bu aşk, himmetinizle müebbeden yıkılmıştır; o halde, eğer siz de bir kalp ve vicdan taşıyorsanız gidiniz, benim o âdiliği yapmadığımı, ve bunun ancak Mefkûrenin kurtulması için tarafınızdan tertip edilmiş bir yalan; bayağı, kokmuş bir yalan olduğunu itiraf ediniz. Bunu yapınız Mebruke hanım. Fikrî seviyenizi işittim ve inandım. Rica ettiğim mertliği yapmanızla da ahlâkî seviyenizi göstermiş olacaksınız.,,

İkinci mektubu birincinin zarfı içine koyarak Mefkûrenin adresine postaya verdim. Ve o gün yazıhanemde çalışarak, akşam Boğaziçine gittim. Ertesi gün refikam ve kızımla, Şişlide ev aradık; üç gün böyle geçti. Refikam, Harbiye mektebinin karşısında, direkli, heykelli, ihtişamlı bir binayı beğeniyordu. Ben, düz, basit, ve yalnız yaşamağa müsait bir şey istiyordum. O, tramvaylı, otomobilli bir caddeyi; kalabalığı, medeniyeti, muaşereti seviyordu. Ben, gürültüsüz, şa'şaasız, bir köşede, yalnız tabiatın güzellikleri arasına sokulmuş tenha, ve içtimaî hayattan uzak bir inzivagâh bulmak emelinde idim. Bu ihtilâfla üç günlük aramalardan sonra hiç bir semere çıkmadı. Yazı da Büyükadada geçirdikten sonra, kışın inmeğe onu kandırdım. O gün adaya gidecek; bir ev bulup sonra birlikte görmek üzere onları da götürecektim.

Yazıhaneden çıkmama yarım saat kalmıştı. Telefon acı acı çalındı. Bir heyecan ile koştum:

— Benim. Mühendis Fikret, dedim, siz kimsiniz?

— Mebruke!

— Peki, daha ne istiyorsunuz benden, hanımefendi?

(Devamı var)

TARİH PENCERESİNDEN

İyi günler

Büyük kötülükler, çok defa büyük iyilikler doğurur. Hattâ zulümler bile., Avrupada kan deryası gidiyor. Elbette durulacak ve muhakkak ki çok iyi günler olacak.

Bunun güzel ve enteresan bir misalini Çin tarihinde buluyoruz.

Konfüçyus zamanında yaşayan hükümdar Çing - Tang müthiş surette zulüm yapıyordu.

Bir gün veziri huzuruna girdi:

— Günahlarımı, kabahatlerimi arzetmeğe geldim.. diye söze başladı.

Hükümdar sordu:

— Buna niçin lüzum görüyorsun? Seni cezalandırmak istiyenler mi var?

— Vaktiyle, Allaha karşı hatalarımızı affeder, belâlardan kurtulurduk. Son senelerde birçok felâketlere uğradık. Ben yaşlı bir hükûmet adamıyım. Belki millete ve Allaha karşı birçok günahlarım, hatalarım var. Bunları siz hükümdarıma arzedersem Allahın emrini yerine getirmiş ve memnun etmiş olurum..

Hükümdar sordu:

— O vakit ne olacak?..

— Bu çektiğimiz belâlardan kurtulacağız.

Çin hükümdarı derin derin düşündü. Sonra dudaklarında mânası anlaşılmıyan bir tebessüm belirdi.

— Doğru, dedi, senin bu sözlerin büyük, tecrübeli, ve akıllı sözlerdir. Ancak rivayet olduğuna göre senin gibi akıllı ve büyük insanların kalbinde yedi delik bulunurmuş. Bu keyfiyeti bizzat keşf ve tahkik etmek isterim..

Cellâdı çağırdı:

— Sevgili ve âkil vezirimin derin karnını yaracaksın. Fakat öyle ustalıkla yaracaksın, ki kalbine hançerinin ucu değmiyecek. Kalb olduğu gibi ortaya çıkacak.

Sonra kendi kendine söylendi:

— Böyle bir vezire malik olduğumdan dolayı daima iftihar edebilirim. Kalbi yedi gözlü insan çok nadir bulunur.

İhtiyar vezir başına gelecek felâketi anlamıştı. Titremeğe başladı. Hükümdarın ne kadar gaddar adam olduğunu bildiği için söylenecek sözlerin katiyen kâr etmiyeceğini anlıyordu.

Cellâd bitkin bir halde bulunan veziri yaklaştı. Yere yatırdı ve bir hançerle karnını yardı. Kızıl kan etrafa yayılırken hükümdar:

— Gördüm, dedi: kalbinde yedi delik yokmuş. Şimdi istediğin gibi yap.

Çinin her tarafında derin bir nefret uyanmıştı. Hükümdara lânet ediliyor ondan kurtulmak için gizlice Allaha dua ediliyordu.

Bu esnada Çeo beylerinden Fa ortaya çıktı:

— Allah zalim hükümdarı yok etmemizi emrediyor: milleti ondan kurtaralım.. diye atıldı.

Binlerce ahali Fa'nın etrafına toplanarak zalim hükümdarın üzerine yürüdüler. İsyanı duyanlar ellerinde geçen silâhlarla ona iltihak ediyordu.

Hükümdar ilk önce senelerdenberi biriktirmiş olduğu serveti sarayın bir yerinde sakladı.

— Hiç olmazsa bu serveti onlara bırakmıyacağım; diyordu. Saray tamamiyle sarıldıktan sonra servetinin bulunduğu yere ateş verdi.

Hükümdar, sarayın yanmasını seyrettikten sonra kaynaşan ahaliye baktı. Kurtuluş ümidi yoktu. Her şey mahvolmuştu. Yanında bir cüceden başka kimse kalmamış, herkes kendisini öldürmek istiyenlere iltihak etmişti.

Cüceye döndü:

— Sana, dedi, son bir emrim var. Dikkat et ve emrimi tamamiyle yerine getirmeğe uğraş..

Cüce yerlere kadar eğildi. Emri bekliyordu. Hükümdar:

— Vaktimiz kalmadı, şimdi beni şu ateşlerin içine fırlat. Dikkat et tam içine düşmeli ve az azap çekerek yanmalıyım. Eğer bu işi yapamazsan seni de oraya sürükliyeceğim..

Ölüm korkusu cüceye müthiş bir kuvvet vermişti. Zalim hükümdarı ateşe doğru yaklaştırdı. Sonra bütün kuvveti ile onu belinden yakalayarak ateşin içine fırlattı.

Ve bundan sonra Çinde uzun asırlar sulh ve sükûn devam etti. Hükümdarlar da zalimlerin Akıbetinden ibret almışlardı.

NİYAZİ AHMET

VECİZELER

* Muhasımların nutuklarında biribirlerine ettikleri hakaretler, oyundaki talie karşı savrulan küfürler gibidir.

* Muharipler ne zaman birbirlerine dost gözile bakacaklar? Bu husumet maskeleri yakınlarda yırtılmıyacak, harp muhtekirleri ağlamıyacak mıdır?

M. CEMİL PEKYALÇIN

Politika:

Hırvatistan için kuruldu?

...istana bir İtalyan prensi ...r oldu. Hırvat şefleri ile hükûmet reisi arasında yeni muahedeler imzalandı. Yugos... taksimini ifade eden bu İtalyanın Adriyatik etrafında ... merkezî Avrupada yeni nüfuz kazanması suretinde ... edilebilir. Yugoslavyanın ... ile Hırvatistanın İtalyan ... altında bir devlet halinde ... bu harbin İtalya bakımından ... zaferi sayılabilir. Bu ... İtalyanın müstakil politikasından ... manasıdır. Vakıa bugün Almanya ile müttefik ... ortada bir mihver politikası ... vardır. Fakat bu politika ... davanın etrafında bir... ibarettir. Gaye İngiliz ...orluğunu ve onun ideolojisini ... şekilden ibarettir. Başka ...lere karşı da işbirliği ya... Nitekim antikomintern ... bunun delillerinden biri-

...davaları hal için yapılan ... bir takım ittifaklar ... fakat ittifaklar ebedi ... Ebedi olması iktiza eden ...nin kendi emniyeti, kendi ...tidir. Bu bakımdan Al... olduğu gibi İtalyanın da ...malarından hale ve istikbal ...mil birer politikaları bu... iktiza eder.

...Hırvatistan hakkında ...vurları bu siyasetin ta... ...a doğru atılmış bir a... Bunun için bu hâdiseyi ...an zaferi addediyoruz.

... Avrupada bilhassa ...r, Akdeniz, merkezî Av... kendine mahsus bir poli... ...dır. Bu politikanın tarihi ...senelik vukuatla adım a... ...etmiştir. Büyük harp... İtalyanın Balkanlar ve Avrupadaki nüfuzu daha ... bir inkişaf kaydetmişti. ...tluk İtalyan nüfuzuna ... Almanyaya ilhak edilme... ...ahedelerin tesbit ettiği A... İtalya için bir şimal vi... sayılabilirdi. ..., Almanya da Avustur... cenup vilâyeti telâkki ...

...merkezî Avrupada, Tuna ... büyük devlet sıfatiyle ... iktisadî nüfuz mıntakala... etmek, diğer büyük dev... siyasî iktisadî nüfuzlarına ... bir tesir yapmak istiyor... İtalyanın Macaristanla, Avus... diğer küçük merkezî Av... devletleri ile senelerce sü... münasebeti şöyle bir formüle ...bilirdi:

...Tuna boyunda, Balkanlarda devletler İtalyan nüfuzu... siyasetinin ebedî karakol... ...dır.„

...yanın genişlemesi, mer... Avrupa küçük devletlerinin ...kalkması, bilhassa Avus... ilhakı ve nihayet Bal... Alman nüfuzunun kuv... surette yerleşmiş olması ... için bir kazanç değildi.

...ya yanında zayıf bir A..., bir Macaristan veya bu... ...kuvvetler lâzımdı. O bu ... Tuna boyunda yapıla... ...sa Sovyet nüfuzuna ve kendi dostlarına ve müt... ...karşı bir set vazifesi ...

...Yugoslavyanın inhilâlinden son... bir kısım araziyi elde ... Adriyatik etrafındaki nü... kuvvetlendirdi. Adriyatik ... surette İtalyan gölü hali... oldu.

...istan eski Avusturyanın ... nüfuz sahası olarak te... Macaristanla sıkı müna... vardır.

...istanın teşekkülü anında ... gelen siyasî hâdiseler de ...teriyor ki İtalya uzun se... beri himaye ettiği Usta... teşekkülü vasıtasile Hırvatis... nüfuz sahasına sokma... ...fak oldu.

Hırvatistanın teşekkü... İtalyanın müstakbel politi... ...na bir garanti vücude ... şartları haiz değildir. ... kuvvetli komşusunun ... bir küçük tavizi... ...tavizi ancak Adriyatik sa... işgali gibi ciddî bir ma... ...de etmektedir.

...tarafları zahirî bir mü... ...lıktan başka bir şey de... Maamafih bu kadar zafer ...ya için bir siyasî muvaf...

SADRİ ERTEM

Altın Fiyatı

...bir Reşadiye altınının fiya... ...lira idi. Bir külçe altının ... 347 kuruştu.

Şehir Haberleri

Gümrüklerde bekliyen 2000 sandık çay çıkarılıyor

Amerikadan da 43,500 çuval kahve geliyor

Yakında gümrüklerde bekliyen 2 bin sandık çay ithal edilecektir.

Ayrıca Bağdatta bulunan 10 bin sandık çayın memleketimize getirilmesi için de teşebbüslere geçilmiştir. Bu çayların getirilmesi imkân haricinde görülmemektedir. Esasen ticaret vekâleti ithalâtta bulunmak istiyen bütün tacirlere her nevi kolaylığı esirgememektedir. Bu cümleden olarak yeniden çay ithali için de alâkadarlara 60 bin liralık akreditif açmıştır.

Amerikanın Riyo limanından memleketimize müteveccihen 43 bin 500 çuvallık bir kahve partisi yola çıkarılmıştır.

Ayrıca Mısırda bulunan 500 ton kahve de memleketimize getirilmek üzere yola çıkarılmıştır.

Süveyş yolile Amerikadan mal idhali için

İki firmaya akreditif verildi

Hükûmet, her dört günde bir Amerikadan Süveyşe gelen Amerikan vapurlarından istifade etmek istiyen ithalât tacirlerine her türlü kolaylığı göstermektedir.

Amerikadan ithalâtta bulunacak kimselere, muhtaç olduğu akreditifler derhal verilmektedir.

Şimdiye kadar bu yolla ithalâtta bulunmak istiyen iki firmaya akreditif verilmiştir. Bunlardan 200 bin dolarlık bir akreditif partisi ağır yağlar ithaline tahsis edilmiştir. Dünkü akreditifle de otomobil ve levazımatı getirilecektir.

Şehirde siper sığınaklar yapılacak

Bu işde temizlik amelesi ve mahkûmlar çalıştırılacak

Şehrin muhtelif semtlerinde ua ve taarruzlarından yurtdaşları korumak maksadile umumî siperlerin kazılmasına karar verilmiş ve bu hususta dahiliye vekâleti esaslı tedbirler almıya başlamıştır. Bu mevzu etrafında görüşmek ve siperlerin kazılması şeklini tesbit etmek üzeredir. Vilâyet de vali muavini Ahmet Kılığın başkanlığı altında kaymakamlar bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda dahiliye vekâletinin bu hususta gönderdiği tamim okunmuş ve siperlerin kazılması işi şu esaslar dahilinde yapılmasına karar verilmiştir.

1 — Hava taarruzlarına karşı esaslı tedbirler almaktan muharip memleketlerin şehirlerinde hava bombardımanları neticesinde büyük zayiat verildiği öğrenilmektedir. Pasif korunma bakımından kuvvetli bir teşkilâta bu sahada talim ve terbiye görmüş eşhasın vazifeye zamanında sevkini icap ettirmektedir.

2 — Halkın bu hususta tam manasile yetiştirilmeleri tenvir ve irşat edilmeleri lâzımdır. Ferdi ve toplu korunmasını bilmiyen ve öğrenmiyenlerin gelişi güzel hareketleri neticesi olarak (Belgrad) bombardımanı bir facia halini almıştır.

3 — Halkın cadde ve sokaklara dökülerek öteye beriye kaçmaları felâketi arttırmaktan başka bir şeye yaramaz. Pasif korunma kurslarında bu cihet lâyık olduğu ehemmiyetle müdavimlere anlatılmalıdır.

4 — Müsait bir bahçesi olanlara açık ve kapalı siperler kazdırılmalıdır. Şehrin bir çok yerlerinde bu iş için istifade edilecek vaziyette ve ihtiyacı karşılıyacak miktarda boş arsalar mevcuttur.

A — Şimdiye kadar yapılmış olan siperler temizlettirilecek ve mümkün se üstleri örtülecektir.

B — Halkın devair ve müessesatın kendi bahçe ve aralarında siper kazmaları ciddi surette takip ve temin olunnacaktır. Resmî devair odacılarının boş zamanlarında siper kazmaya yarar arsası olanlar için ve daire âmirinin tesbit edeceği memurun nezaretinde bu siperler kazdırılacaktır.

C — Bölge nahiye ve mahalle pasif korunma âmirleri kendi mıntakalarındaki boş arsa ve geniş açık kaldırımlarla park umumî bahçe ve diğer boşlukları bu işe elverişli münasip bahçe ve arsası olmıyan binalarda ikamet edebilenlerin nüfusuna göre ve devair müessesata taksim suretile bu yerleri kendilerini göstereceklerdir.

D — Kazılacak siperlerin pasif korunma talimatnamesi ve Vilâyet seferberlik müdürlüğü neşriyatından olan pasif korunmanın ana hatların adlı görüşüne son sayfasında gösterilen plâna uygun olması icap edecek ve kaza belediye fen heyetlerinin mesuliyeti altında olacaktır.

E — Siperlerin kazılması için kazma kürek vesair vesaiti olmıyan vatandaşlara bu vasıtalar belediye ve nafia tarafından emanet olarak verilecektir.

F — Bu emir mahalle mümessilleri bekçi ve polis tarafından halka duyurulacaktır.

G — Umumî siperlerin kazılması işinde kazalar, mahalle bekçilerile, temizlik amelesinden ve mahkûmlardan istifade edilecektir. Hafif cezalı mahkûmlar jandarma nezareti altında çalıştırılacaktır. Mahkûmlara verilecek yevmiyenin miktarını cumhuriyet müddeiumumisi vilâyete bildirecektir.

H — Her kaza kendi mıntakasında yapılacak siperlerin yerlerini, içinin alabileceği insan miktarını vilâyete bir liste halinde bildirecektir.

1— Mayıs ayı sonuna kadar yapılacak siperler vilâyete bildirilecektir.

İhtikâr hâdiseleri gittikce azalıyor

Son zamanlarda ihtikâr hâdiselerinin yüzde 50 nisbetinde azaldığı görülmüştür:

Hükûmetin aldığı yerinde tedbirlerle ihtikâr hareketlerinin biraz daha azalacağı muhakkak görülmektedir.

Diğer taraftan piyasada bazı kimselerin garip şekilde bir kalay ihtikârı yaptıkları anlaşılmıştır. Bu gibi adamlar, satacakları kalayların parasını, herhangi bir mevhum alacağa mahsuben satıcıdan almakta, satışı ise bilâhire yapmaktadırlar. Bu vaziyette ihtikâr cürmü meşhudu yapmak biraz zor olmaktadır. Bu şekilde kalayın kilosunun 650 kuruşa kadar satıldığı öğrenilmiştir.

Fiyat murakabe bürosu, kalay muhtekirleri ile şiddetle mücadele etmektedir.

Bu sene yapılacak asfalt yollar

Bir hazirandan itibaren tatbik edilmeğe başlanacak olan yeni vilâyet bütçesinde yol inşaatına fazla tahsisat ayrılmıştır. İlk olarak İnönü gezisinin noksanları ve yolları tamamlanacaktır. Bu iş için bütçede 40 bin lira tahsisat ayrılmıştır. Salkımsöğütten Türbeye kadar olan yollarla Sultanahmet meydanı yolları ve yenipostahane, Yerlimallar pazarı yolu asfalt olacaktır.

Bu hususta keşifler yapılmış, projeler hazırlanmıştır.

Romen firmasının belediyeye teklifi

Tramvay, Tünel, Elektrik ve Sular idaresine ihtiyacı olan bandaj, ray ve sair demir levazımını vermek üzere bir Romen firması belediyeye müracaatta bulunmuştur. Bu hususta yapılan müracaat belediye tarafından tetkik edilmektedir.

Pasif korunma denemeleri

Vilâyet tarafından 11 kazada yapılan pasif korunma tecrübeleri tamamlanmıştır. Bu tecrübeler geçen tecrübelere nazaran daha çok muvaffakıyetle neticelenmiştir. Şimdilik umumî tecrübe yapılmıyacaktır.

Hurda fındıklar nasıl ihraç edilecek?

Ticaret Vekâleti, hurda fındık ihracatında yeni bir karar almıştır. Bu karara nazaran şimdiye kadar 50 kiloluk balya halinde gönderilen hurda fındıklar, bundan sonra 60 ve 95 kiloluk bağajlar halinde de ihraç edilebilecektir.

Dünkü ihracatımız

Dünkü ihracatın yekûnu 740 bin liradır. Dün Romanyaya balık, Almanyaya tütün satılmıştır.

Beker hakkında ihtikâr tahkikatı

Müddeiumumîlik şirketinmesul müdürü Lerara hakkında takibata girişti

Bir müddettenberi Beyoğlundaki Beker mağazası hakkında ihtikâr suçundan yapılan tahkikat yeni ve enteresan safhaya girmiş bulunmaktadır.

Fiyat murakabe komisyonu kontrolörü ve Ticaret Vekâleti müfettişlerinin tetkikleri sonunda varılan neticeye göre, müessese kunduralar üzerinde yüzde 140 a yakın ihtikâr yapmıştır.

Ancak Bekerin harpten evvel de aynı fiyatlar üzerinde satış yaptığı anlaşıldığından murakabe komisyonu adliyeye gönderdiği tahkikat dosyasında bunun ihtikâr mahiyetinde telâkki edilemiyeceğini bildirmiştir.

Müddeiumumilik ise bu vaziyeti, Bekerin senelerdenberi ihtikâr yaptığı şeklinde mütalea etmiş ve yeni limited şirketi mesul müdürü Lerora hakkında tahkikat ve takibata girişilmiştir.

VAKIT'A ABONE OLUNUZ

Bir ihtiyar çiğnenerek öldü

Osman adında bir arabacı, dün idaresindeki yük arabası ile Topkapı - Edirne kapı asfalt yolunda ihtiyar bir adama çarpmış, tekerlekler arasına düşen ihtiyar hemen ölmüştür.

Üzerinde hüviyetini tesbite yarıyacak hiç bir şey zuhur etmiyen ihtiyar kazazede teşhir için morga kaldırılmış, arabacı Osman yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Konferans

Beyoğlu Halkevinden:

1 — 21.5.1941 çarşanba günü saat 17,30 da Halkevimizin Tepebaşındaki merkez binasında Yardım Sevenler Cemiyeti İstanbul merkez heyeti adına Bn. Şükûfe Nihal Başar tarafından "Yardım ve şefkat duyguları" mevzuunda konferans verilecektir. 2 — Herkes gelebilir.

Görüp düşündükçe:

Fransadaki "babı fetva!...„

Vişi, koyu bir sis tabakası altında, yeni bir siyaset tezgâhı işletirken, yine bir Fransız kolu olan General dö Gol, İngiltereye bir nota vererek bu anlaşmaların hiç birini kabul etmediğini söylüyor.

Suriyede, hâkim oldukları topraklar üstüne Alman tayyarelerinin indiklerini gören Fransız tayyarecileri, tayyareleriyle birlikte Filistine geçerken, Suriye fevkalâde komiseri, bu inişleri, protokollarına uygun göstermiye çalışıyor.

Fransız Afrikasında da gözle görülür bir telâş var. Kumandanlar toplanıyor, komisyonlar kuruluyor, müzakereler, teftişler oluyor. Darlan, yukarda bahsettiğimiz sisli siyaset tezgâhının mekiğidir. Çat Vişide, çat Pariste rengi, deseni bilinmiyen bir kumaş dokuyup duruyor.

En sonra, hâdiselerin en acısı oldu. İspanya hudutlarındaki kontroller kâfi gelmeyince, General dö Gol taraftarları için ağır hükümler verdiler.

Fransız çocuklarından kim, onu sever, yaptıklarını beğenirse, idam edilecek.

Demek Fransada da bir "Babı Fetva" var. Benim yaşıtlarım, bu haberi okuyunca, mutlaka İstanbulda çıkarılan fetvaları hatırlamışlardır.

Bizim de başımızdan ve tarihimizden, ne yazıkki böyle bir şey geçti. Memleketin istilâ gecelerine girdiği demlerde idi. İmparatorluğun yılgın, bezgin ve yüreksiz bir takım bunakları, hudutlarla beraber yurdun içini ve şerefini de teslime kalkışmışlardı.

Bu alçalışa boyun eğmiyen büyük yaradılışlılar, İstanbuldan birer bahane ile ayrıldılar. Anadoluya geçtiler. Altlarında ne demir gemi, ne sağlam tayyare, ne de lüks otomobil vardı. Çoğu kendi ayaklarına binerek yollarla boğuşarak gidiyorlardı. Bu yollar, çok geçmeden millî imanın ışığiyle aydınlandı. "Keşiş" in arkasında, göz kamaştıran ruh şefakları söküyor, anavatan ürperiyor, gazilerin kılıçları parlıyordu.

Bir gün, işittik, ki işte bu kahramanların kellelerini istiyen fetvalar verilmiş. Bunları kendi ellerimizle tuttuk, kendi gözlerimizle görüp okuduk.

Herkesin, hepimizin vicdanı bulanmıştı. Vatan için dövüşen, tarih uğrunda meydana atılan kahramanların, yok olmasını istemenin, vatanın mezarını kazmaktan başka manası yoktu.

Bereket versin onlar, hiç tınmadılar: "Ferman padişahın, dağlar bizimdir!" dediler ve kendi fermanlarını bütün dünyaya okuttular. Türkiye kurtuldu. Türk tarihi eski şanına kavuştu.

O vakitler; Fransız murahhası olan Briyan, "Mustafa Kemal" hakkında "Bağı" sıfatını kullanan Loyd Corca:

— Bizim memleketimizde bu türlü adamlara büyük vatanperver derler.

Cevabını vermişti. Bugünkü Fransayı acaba kim, nasıl kurtaracak!

Hakkı Süha GEZGİN

Mahkeme koridorlarında şahitle davacı biribirine girdi

Adliyede ticaret mahkemeleri önündeki koridorda dün bir kavga olmuş, halk biribirine katışarak bir hayli telâşa düşmüştür. Vaka şöyle cereyan etmiştir:

Niyazi ve Mehmet adında iki kişinin ticaret mahkemesinde karşılıklı bir muhakemeleri vardır. Niyazi bu davada Fehmi adında birisini şahit olarak göstermiş, ancak sonra bundan vazgeçerek mahkemeye gelen Fehmiye:

"— Artık seni şahit olarak istemiyorum!" demiştir.

Buna Mehmet cevap vermiş ve:

"— O zaten senin şahidin değil. Benim için şehadet edecek!" demiştir.

Böylece münakaşa şiddetlenmiş ve neticede Niyazi ile Mehmet biribirlerine girerek koridorda karşılıklı bir hayli dövüşmüşlerdir.

Mübaşir ve polisler tarafından yakalanan kavgacılar, birinci sulh ceza mahkemsine verilmiş ve muhakemeleri de hemen görülerek her ikisi de birer ay hapis cezasına mahkûm edilmişlerdir.

İşin bu şekilde sarpa sardığını gören kavgacılar cezadan sonra pişman olmuşlar ve barışmışlardır. Dava sukut etmiştir.

Nakzedilen bir dava

Bir müddet evvel, Sütlücede kayıkhanesini kiraladığı Betül adında bir kızı sokak ortasında tabanca çekerek zorla kaçırmak istiyen İlyas adında bir kayıkçı ikinci ağır ağır ceza mahkemesince 4 ya 20 gün müddetle hapis cezasına mahkûm edilmişti.

Bu karar temyiz mahkemesi tarafından nakzedildiğinden muhakemeye dün yeniden başlanmış ve müddeiumumî muavini ile davacı Betül eski kararda ısrar edilmesini istemişlerdir. Karar verilmek üzere duruşma başka bir güne bırakılmıştır.

Bir ameleye kamyon çarptı

Temizlik amelesinden Hüseyin oğlu Nuri dün vilâyet önünde caddeyi süpürürken bir kamyonun sadmesine maruz kalmış, başından ve vücudunun muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır.

Nuri, baygın bir halde Cerrah paşa hastahanesine kaldırılmış; kamyon şoförünün taharrisine girişilmiştir.

VATAN KADINLARDAN DA HİZMET BEKLİYOR

20 YIL EVVELKİ VAKIT

21 Mayıs 1921

Avarya Şekerler

Gümrük ambarlarında mevcut bulunup Avarya tâbir edilen hasarzede şeker stokları bilmüzayede talibine ihale edilmek suretiyle piyasaya çıkarılmıştır. Bu yüzden şeker piyasasında hakiki bir tenezzül mevcuttur.

Radyo

21.5.1941

7.33	Hafif program		dış politika hâdiseleri
7.45	Ajans	18.45	Çocuk saati
8.00	Opera fantezileri	19.30	Ajans
8.30	Evin saati	19.45	Kadınlar faslı
12.33	Seçilmiş şarkılar	20.15	Radyo gazetesi
12.45	Ajans	20.45	Sevilmiş parçalar
13.00	Radyo salon orkestrası	21.00	Memleket postası
13.15	Seçilmiş şarkılar	21.10	Bir halk türküsü öğreniyoruz
13.30	Radyo salon orkestrası	21.25	Riyaseticumhur bandosu
18.03	Beraber türküler	22.10	Oyun havaları
18.15	Ziraat takvimi	22.30	Ajans
18.25	Konuşma		

TAKVİM

	Çarşanba 21 Mayıs	Perşembe 22 Mayıs
	Re.Ahır: 22 Hızır: 14	Re.Ahır: 23 Hızır: 15

Vakitler	Vasati	Ezanî	Vasati	Ezanî
Güneşin doğuşu	5.39	9.16	5.38	9.14
Öğle	13.10	4.47	12.10	4.46
İkindi	17.07	8.44	17.08	8.44
Akşam	20.23	12.00	20.24	12.00
Yatsı	22.15	1.53	22.17	1.53
İmsak	3.33	7.10	3.31	7.07

Amerika

Çin - Japon anlaşmazlığına

Tavassut etmeyecek

Londra, 20 (A.A.) Ofi ajansının Hongkongdaki muhabiri bildiriyor:

Amerikanın Çinde büyük elçisi Gos, birleşik Amerikanın Japon talebi üzerine Çin-Japon ihtilâfında tavassutunu teklif edeceği hakkında Moskovadan Pravda gazetesi tarafından neşredilen Nevyork haberini hayretle karşılamıştır. Gos, böyle bir tasavvurdan katiyen haberi olmadığını ve buna hiçbir kıymet vermediğini bildirmiştir. Keza Hongkongun çin mahfilleri de böyle bir tasavvurdan katiyen malûmatları olmadığını söylüyorlar. Esasen müşahitler Japon yanın bu hususta Amerikaya yanaşmış olmasının ihtimal dahilinde olmadığını, zira hariciye nezaretinin katî bir çin taraftarı siyaset takip etmekte bulunduğunu bildirmekedirler.

Irak harbi

(Baş tarafı 1 incide)

günü İngiliz kıtaları tarafından zaptedildiği bildirilmektedir. Burası kara ve hava kuvvetlerinin müşterek ve muvaffkıyetli bir hücumu neticesinde işgal edilmiştir. Harakâtın başlamasını müteakip Fallujah'un teslim olması için tayyarelerden beyannameler atılmıştır. İngiliz kara kuvvetleri dün öğleden sonra Fallujah'a girmiştir. İngiliz kara ve hava kuvvetleri hiçbir zayiata uğramamıştır.

Fallujah Fırta nehri üzerinde mühim bir köprü başıdır. Buradaki köprünün tahrip edilip edilmediği henüz öğrenilmemiştir

Londra, 20 (A.A.) — Röyter: Maverayı Erdün'ün Iraklılar tarafından istilâ edildiği hakkında düşmain menbaından verilen haberleri teyid eder mahiyette hiçbir haber alınmamıştır.

30 tank tahrip edildi

Beyrut, 20 (A.A.) — 21 numaralı Irak askerî tebliği:

Garp cephesinde, piştarlarımız düşmanla temas halinde kalmaktadır. Düşman keşif kolları ile bir çarpışma olmuş, bunun neticesinde bu keşif kolları, zayiat verdirilerek piştarlarımız tarafından geri püskürtülmüştür.

Cenup cephesinde, kuvvetlerimiz, yerli kabilelerin müzaheretiile, 17 - 18 mayıs gecesi, düşman teşekküllerine hücum ederek bu teşekküllere incansa ve malzemece zayiat verdirmiştir. İki seri hücum botu, bir Irak tarassut mevkiine hücum etmiştir. Irak kuvvetleri düşmanı geri çekilmeğe mecbur etmişlerdir. Savaş tayyarelerimiz keşif uçuşları yapmışlar ve bir düşman zırhlı teşekkülüne ve askerî nakliye kollarına hücum etmişlerdir. 30 tank ve otomobil tahrip edilmiştir. Düşman kolunun geri kalan kısmı kaçmıştır.

Düşman tayyareleri, Bağdat üzerinde uçmuşlar ve Raşit üssüne bir kaç bomba atmışlardır. Bu bombalar az hasarı mucip olmuştur. Bundan başka, düşman Irakın muhtelif mıntakaları üzerinde bir çok keşif uçuşları yapmıştır.

Polis teşekküllerimiz daima vaziyete hâkim bulunmaktadır.

Düşman tayyareleri, Fıratın garbında kâin bir tayyare meydanı üzerinde uçmuşlar, fakat Irak hava dafi bataryaları tarafından geri püskürtülmüşlerdir.

Londra, 20 (A.A.) — Röyter Ajansının Habbaniyedeki hususî muhabiri bildiriyor:

İngiliz kıtaları tarafından işgal edilen Fallujah, Habbaniye tayyare meydanına hâkim olan yayladan tardedildikten sonra geri çekilmeğe mecbur kalan Irak kıtaları tarafından müdafaa ediliyordu. Habbaniye ile Fallujah arasındaki büyük saha ricat eden Irak kuvvetleri tarafından su altında bırakılmışsa da kıtalarımız dolambaçlı bir yoldan buraya varmağa muvaffak olmuşlardır. Aynı zamanda İngiliz hava kuvvetlerine mensup nakliye tayyareleri ile getirilen diğer kıtalar çölde Fallujah'ın şarkında yere inerek bu mevkii üç taraftan sarmışlardır. Daha evvel beyannameler atılarak buradaki askerler teslim olmadığı takdirde şehre hücum edileceği halka bildirilmiştir. Beyannamelerde verilen mühlet bittiği halde hiçbir cevap alınmayınca hücuma geçilmiştir. Habbaniyeden 25 kilometre kadar bir mesafede bulunan bu mühim köprü başının işgali, Fallujah'dan çöl tariki ile ancak 50 kilometre uzakta bulunan Bağdada giden yolu açmaktadır. Iraklıların mukavemeti şiddetli olmamış ve kıtalarımızın hareketlerine takaddüm eden ağır hava bombardımanları muvaffakiyetimizi geniş mikyasta kolaylaştırmıştır. Hücum esnasında bir Alman Messerschmitt tayyaresi görülmüşse de, avcılarımızın hücumu karşısında süratle uzaklaşmıştır.

Londra, 20 (A.A.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının son tebliğinde bildirilen ve Suriyede Rayak tayyare meydanına karşı yapılan hava hücumuna hür Fransız pilotları da iştirak etmişlerdir.

Kudüsten müstakil Fransız ajansına gönderilen bir telgrafta bildirildiğine göre yerde bulunan bir miktar Alman tayyaresi tahrip edilmş ve çıkan yangınlar hangarları hasara uğratmıştır.

Suriyedeki

İngiliz konsoloslukları kapanıyor

Beyrut, 20 (A.A.) — Ofi ajansı bildiriyor: Suriye tayyare meydanlarının İngiliz tayyareleri tarafından bombardımanları üzerine, Fransız hükûmeti, Suriye ve Lübnandaki bütün İngiliz konsolosluklarının faaliyetine nihayet vermeyi kararlaştırmıştır. Bu karar, 19 mayısta İngiliz konsoloslarına bildirilmiştir. Konsoloslar, konsoloslukları kapıyacaklar ve bu hafta içinde memurları ile birlikte Suriye ve Lübnanı terkedeceklerdir.

Kıbrısta Alman tayyareleri

Lefkoşe, 20 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre bir düşman keşif tayyaresi dün öğleden sonra Kıbris üzerinde görülmüş ve elli dakika ada üzerinde uçmuştur. Bomba atmamıştır.

Giride inen Alman paraşütcüleri

(Baş tarafı 1 incide)

Almanların Giride ayak basmak için paraşütçüler ve hava yolu ile nakledilen kıtalar göndermek suretiyle yaptıkları teşebbüs, muhakkak ki çok cüretkârane ve çok tehlikelidir. Muvaffakıyet şansları çok azdır. Teşebbüs, bir şans meselesi gibi telâkki edilebilir.

Fakat Almanların, İngiltere hakkında başka istilâ projeleri için bir "umumî prova" yapmak niyetinde olmaları muhtemeldir. Malûm bulunanpek az unsurlar üzerine dayanarak Alman plânı hakkında da tahminlerde bulunmak mümkün ise, Almanların Alman tayyareleri şiddetli hava hücumları ile İngiliz harp gemilerini bir tarafta tutmıya çalışırken, abluka yarıcı gemilerin Yunanisatndan bu araziye gönderilmesi için, sahilde bir arazi şeridi ele geçirmiye teşebbüs edecekleri muhtemeldir, denilebilir. Paraşütçülerin tayyare meydanlarınıele geçirmiye veya halk üzerine gelişi güzel ateş açarak ahali arasında bir panik yaratmıya teşebbüs etmeleri de mümkündür.

Giritlileri daima Yunan askerlerinin en iyileri arasında bulunmuşlardır ve Almanların bunlar arasında "Beşinci kol" bulunmaları tamamiyle gayri muhtemeldir.

Giritteki Britanya, Yeni Zelanda ve Yunan kıtalarının miktarı bilinmemekle beraber, bunların, hava yolu ile gelecek ve adedi mecburî surette mahdut olacak kıtalara karşı koymak bahsinde lüzumundan fazla kâfi geleceğinden şüphe etmek için hiç bir sebep mevcut değildir. Şundan emin olunabilir ki İngiliz hava kuvvetleri büyük miktarlarda Junkers'ler düşürecek ve Suda koyunda yatan İngiliz bahriyesi de, ablukayı müessir bir halde idame edecek ve Yunan sahilinden veyahut Oniki adadan düşman cüzütamlarının yaklaşmasına mani olacaktır.

İhtiyat mühimmat ve yiyecek taşıyabilen paarşütçülerin pusu veya çete harbi yapabilmesi mümkündür, fakat bütün şanslar, mütecavizlerin aleyhindedir.

Irak millî müdafaa nazırı

Ankaradan döndü

Beyrut, 20 (A.A.) — Bağdad'dan bildirildiğine göre, Irak hariciye nazırı Naci Süveydi Suudi Arabistanın merkezi Elriyad'dan dönmüştür. Irak millî müdafaa nazırı da Ankadadan Bağdada dönmüştür.

Diğer taraftan bildirildiğine göre, Irak'ın Kudüs başkonsolosu hususî bir vazife ile Tahrana gönderilmiştir.

Fransız hava kuvvetleri kumandanı

Şimalî Afrikadaki hava üsleri teftiş ediyor

Tunus, 20 (A.A.) — Fransız hava nazırı general Berjer şimalî Afrikada teftiş seyahatine devam ederek Tunusa gelmiş ve umumî vali amiral Esteva Tunus hava kuvvetleri kumandanı general Pekin ve diğer sivil ve askerî erkân tarafından karşılanmıştır.

General Berjere, Tunus ve Seydi Ahmet hava teşekküllerini teftiş etmiştir.

Almanya

Irakla diplomasi münasebet tesis etti

Berlin, 20 (A.A.) — İtalyan - Hırvat muahedesi hakkında mütalea yürüten siyasî mahfiller Almanyanın Hırvatistanla buna benzer bir muahede imzalamamış olduğunu teyid etmişlerdir.

Irakla Almanya arasındaki diplomasi münasebetleri meselesinin halledilmiş olduğu fakat bu hususta hiçbir resmî tebligatta bulunulamıyacağı söylenilmektedir.

Dük Daosta

Roma, 20 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor:

Dük D'Aosta, Musoliniye aşağıdaki mesajı göndermiştir:

Miktarı fazla olan yaralıları yerleştirmek ve tedavi etmek imkânsızlığı ve vaziyetin gittikçe güçleşmesi üzerine en ağır efdakârlıkları yapmak bahasına bile uzun müddet mukavemete devam edilemiyeceğinden düşman şerefli bir teslim şartı istemeğe karar verdim. Düşman talebimi kabul etti.

Bu hazin saatte beni teselli eden şey insanlarca yapılması imkân dahilinde olan her şeyin yapılmış olmasıdır.

Haiz olduğum kumandayı elinize tevdi ederken, bir senelik çetin mücadele esnasında bana tasvipleriniz ve itimadınızla müzaheret ettiğinizden dolayı size teşekkür ediyorum.

Vatanın şan ve şerefi uğruna bir defa daha İtalyan kanıyla sulanan bu mıntakaya yakında tekrar döneceğiz.

Musolini şu cevabı vermiştir:

Evet, asaletmeab, siz ve askerleriniz her zaman kahramanca harbettiniz ve insanlarca yapılması mümkün olan şeylerin hududunu aştınız. İtalyan milleti size hayrandır ve istikbal hakkındaki kanaatinize iştirak etmektedir.

Yeni Malta valisi

Londra, 20 (A.A.) — Müstemleke nezareti, General Villiam Gerge Stedden Dobbie'nin Malta umumî valiliğine tayin edilmiş olduğunu blidirmektedir.

HES

(Baş tarafı 1 incide)

esnasında sıkı bir tetkike tâbi tutulmaktadır. Bu istiçvapların neticesinden halkın haberdar edilmiyeceği aşikârdır. Fakat bu hususta büyük bir ketümiyet muhafaza eden salâhiyetli İngiliz mahfilleri İngiliz makamlarının elde ettikleri malûmattan memnun olduklarını gizlememektedirler. Almanca neşriyat yapan İngiliz radyosu neşredilebilecek azamî malûmatı vermekte ve elde edilen haberlerin mebzul ve memnuniyet verici olduğunu açıkça tebarüz ettirmektedir.

Almanya bu mesele hakkında hâlâ endişe izhar eylemektedir. Ecnebi radyoları dinlemek cürmünü irtikâp ettikleri hakkında kanaat hasıl olan bazı Almanların idama mahkûm edildiğine dair raporlar gelmiştir.

Çörçil'in yeni beyanatı

(Baş tarafı 1 incide)

larda cenubî Yunanistanda tayyareler tahşid etmiş ve şimdi Girid üzerine muazzam bir hücuma kalkmış olduğunu bildirmiştir.

Başvekil demiştir ki:

— Bu son bir kaç gün içinde, keşif tayyarelerimiz, cenubî Yunanistandaki tayyare meydanlarında bütün cinsten Alman tayyarelerinin çok büyük tahaşşütlerini müşahede etmişlerdir. Bunlara ardı ardına her gece hücum ettik ve muazzam hasar ika eyledik. Fakat, şimdi şu cihtte sarihtir ki, bu tahşitler, Giride karşı bir hücum mukaddemesini teşkil ediyordu. Bu sabah, büyük kuvvette bir hava hücumu başlamış ve ciddî bir muharebe şeklini almaktan hâli kalamıyacak bir müsademe ibtidar ederek inkişaf yolunu tutmuştur.

Giritteki kuvvetlerimiz, İngilizler, yeni Zelandalılar ve Yunanlılar General Freyberg'in kumandası altındadır (alkışlar), düşmana en azimkâr bir mukavemette bulunulacağına itimadımız vardır.

Çörçil, harbin diğer safhaları hakkında beyanatta bulunduktan sonra, celsenin nihayetinde bir kere daha Giritteki vaziyetten bahsetmiş ve demiştir ki:

Bu yapacağım beyanatın büyük bir ehemmiyette olduğunu iddia edemem. Bu beyanatı sırf toplanmış bulunduğumuzdan ve Avam kamarasının kendisini tamamiyle haberdar etmemi çok hararetli surette arzu ettiğini düşündüğümden dolayı yapıyorum.

Suda koyuna ve civardaki muhtelif tayyare meydanlarına karşı bir çok şiddetli hava bombardımanlarından sonra, 1500 kadar düşman askeri, yeni Zelanda muharebe üniformasını lâbis olarak (nefret ve istikrah tezahürleri) paraşutlarla ve askerî nakliye tayyareleri ile, Hanya be malemi mıntakasında yere inmişlerdir. Bu haber, bugün saat 12 de gönderilmiş ve askerî makamlar, vaziyete hâkim bulunduğunu kaydeylemişlerdir.

Saat 15 de gönderilen muahhir bir rapor, fasılalı hava bombardımanları ve bilhassa hava dafi bataryalarına karşı mitralyöz ateşi ile müterafik devamlı keşif uçuşları olduğunu bildirmektedir. Hanya ile Malemi arasında düşman tarafından ele geçirilen bir askerî hastahane, şimdi yeniden geri alınmıştır. Hanya - Malemi yolunun cenubunda oldukça kuvvetli bir düşman grupunun henüz temizlenmemiş oldnğu bildirilmektedir. Fakat, sanıldığına göre, başka gruplara hâkim olunmuştur. [illegible] tayyare meydanını işgal t[illegible] şimdiye kadar akim kalmıştır.

Hareketin şimdiye kadar nasıl cereyan ettiğini bilmek istiyeceğinizi düşündüğüm için bu beyanatı yaptım. (Alkışlar).

Çörçil, harbin diğer safhaları hakkında demiştir ki:

— Amba - Alagi zaferi, Dük D'Aosta ve Dükün elinde kalan kuvvetlerin heyeti umumiyesinin teslim olması ile neticelenmiştir. Amba - Alagi zaferi, Habeşistanda İtalyanların her türlü büyük organize mukavemetine nihayet vermiş olan bir hareket olarak telâkki edilmelidir. (Alkışlar). (Şüphesiz, cenupta çarpışma bir müddet daha devam edecektir. Fakat Amba - Alagi zaferi, muhakkak ki, İngiliz veya imparatorluk kıtaları tarafından şimdiye kadar yapılmış olan seferlerin en şayanı kayıtlarından birinin zirvesini teşkil etmektedir. Alkışlar).

Zihnen Kânunusaniye doğru geri dönelim. O zaman görüyoruz ki, en iyi mütehassıs düşüncelerine göre, Mayıs ortaları veyahut Mayıs nihayeti, Kismayu üzerine yürüyebileceğimiz en yakın tarihi teşkil ediyordu. Haritayı tetkik eden bir kimse şu ciheti kabul eyliyecektir ki, bu çorak arazide, cüretkâr bir hareketi ve harp ilminde fevkalâde bir bilgi sayesinde her türlü ümidin fevkinde muazzam bir iş başarılmıştır.

Cenubî Afrika Birliği ordusu, bunda, çok mükemmel bir rol oynamıştır. Bu ordu, general Smuts dan ileri emrini almış ve şimdi bu harp sahnesinde sefer nihayetine ermiş olduğundan, şimale doğru Akdeniz üzerine gidecektir. (Alkışlar).

İki Hint - Britanya fırkası da Kassala'da ve Kassaladan Kerene kadar bütün yol boyunca, son harekâta kadar şan ve şeref kazanmışlardır. Bu Hint - Britanya fırkaları, altı Hintli ve üç Britanya taburundan mürekkeptir. Hint kıtalarının gösterdiği fevkalâde askerî hasletler karşısında en büyük hayranlık hissedildiğinden eminim. Hintlilerin gayreti ve cansiperane hareketleri, Britanyalı arkadaşlarının takdirini celbetmiştir. Hattâ bazan öyle vakalar duyduk ki bir tek Britanyalı subay kalmadığı halde bile tabur, yine en müessir bir tarzda idare olunmuştur. Bu sefer buna iştirak eden her sınıftan ve dinden Hint askerleri için en büyük şerefin makesi olmuştur.

Bundan evvelki toplantıdan sonra vukua gelmiş olan ikinci hâdise, Sollumda çok mükemmel bir tarzda yapılmış olan harekettir. Bunun ehemmiyeti vardır, çünkü çarpışma, yalnız Britanya ve Alman kıtalrrı arasında vukua gelmiştir. İtalyan kıtalarını bu derece uzun ve zayıf münakale hattının uzunda idame etmenin değmiyeceği fikrinde bulunmuş olduğunu zannediyorum. (Gülüşmeler). Mücadele şiddetli olmuş, fakat çok büyük bir mikyas üzerinden cereyan etmemişti.

Motörlü Livalarımızdan bir çoğu, zırhlı livaların ve kuvvetli bir topçu müzahereti ile, bir kaç haftadanberi harekâtta bulundukları mevziden elli kilometre ilerlemişler ve Sollum'u, cehennem ateşi geçidini ve Gapuzzo kalesini zaptederek düşmanı geri atmışlardır. Zırhlı kıtaları, 17 mayıs saat 13 de düşmanın iyice cenahı etrafında ve iyi bir vaziyette bulunuyorlardı. Müteakiben hücuma geçmişler ve zırhlı kuvvetlerimizi var - mış olduğu avanntajlı vaziyetten geri atmışlardır. Harekât, binnetice, gayri katî mahiyette kalmıştır. Almanlar, yüz Britanyalı esir ettiklerini iddia eylemişlerdir. Biz beş yüz Alman esir aldık. Almanların tank ve insan kaybı, bizim kayıplarımızdan daha fazla değilse muhakkak ki aynı derecede ağırdır. Fakat bu hareket, Almanların altı haftadan daha fazla bir zamandanberi yakında Süveyşte olacaklarını iddia etmekte oldukları ve bu gibi beyanatlar yayarak bitaraf memleketlerde büyük bir kredi araştırdıkları nazarı dikkate alınarak mütalea edilmelidir. Binnetice, kuvvetli bir taarruz kudreti muhafaza etmiş olduğumuzu ve Mısrın ileri mıntakalarında mücadelenin herhalde müsavi vaziyette idame edildiğini görmek bizim için şayanı memnuniyettir.

Ceza kanunu madde lerinde değişiklik

Sürgün cezası kimlere verilecek

Ankara, 20 (Vakıt) — Türk ceza kanununun bazı maddelerini tadil eden kanun lâyihası alâkadar encümenlerden geçerek umumî heyete sevkolunmuştur. Bu lâyiha ile on madde değiştirilmektedir. 18 inci madde, sürgün cezasına teallûk etmektedir. Yeni şekle göre hükmün icrası sırasında sürgün cezasının geçirileceği yerin iklim, hava, vesait, tabiî haller dolayısiyle mahkûmun hayatî için bir tehlike teşkil ettiği emniyet ve asayiş bakımından mahzurları görüldüğü takdirde tatbik olunmak üzere maddeye yeni bir hüküm ilâve olunmaktadır.

Buna göre sürgün cezasının geçtiği yerde hükmü veren mahkeme derecesindeki mahkemeye yerin tebdili hakkında karar vermek salâhiyeti verilmektedir.

95 inci maddede tecil edilen mahkûmiyetin kanunda tayin edilen müddetler içinde mahkûm olan şahıs yeni bir suç işlemediği takdirde cezanın infaz edilmiş olacağını göstermekte, yeni şekil ile mahkûmiyeti tecil edilen kimse yeni bir suç işlemeden kanunda yazılı müddeti ... evvelki mahkûmiyetine ... olan suçu hiç işlememiş ... ması tecil sasının ceza ... bakımından tabii icap ... olduğuna göre, madde ... sasa göre değiştirilmesi ... görülmüştür.

482 nci maddedeki tadil ... graf, telefon, mektup ... sim gibi vasıtalarla resmî ... lere karşı yapılan hakaret ... cezasız kalması doğru olma ... ğından maddeye eklenen ... ra ile bu vasıtalarla yapılan ... karet fiillerinin vicahen ... mış gibi telâkki edilmesi ... edilmiştir.

Uyuşturucu maddeler ... denler, satanlar ve kullan ... hakkında küçük bir ... çektirilmek üzere sürgün ... konulmaktadır.

526 ncı maddeye ilâve ... bir fıkra ile arapça ezan ... okuyanların, şapka giyme ... Türk harflerinin kullan ... hakkındaki kanunî mevzu ... lere aykırı hareket edenlerin ... cezalandırılması temin olun ... tadır.

Afyon ticaretinin serbest olması hakkında yeni kararlar

Ankara 20 (Vakıt) — Toprak mahsulleri ofisi kanununun bazı maddelerinin tadili hakkındaki lâyihayı hükûmet meclise göndermiştir. Ham afyon ticaretinin memleket içinde serbest olmasının amelî bir faydası görülmemesi, ofisin doğrudan doğruya müstahsilin malını alabilecek teşkilâtı mevcut olduğundan kanunda tadilâtyapılması ... hasıl olmuştur. Lâyiha ... afyonların tamamen ofis ... fından mübayaasını mecbur ... lan hükûmler mevcut bu ... tadır. Afyon kaçakçılığı ... rak eden memurlar da ... yonu memleket haricine ... lar hakkındaki cezalar ... kanunla tesbit olunmakta ...

Cümhurreisimizin fotoğrafları

Ankara, 20 (A.A.) — Bitlis Elâzığ, Sarıkamış, Küllük, Alaçam, Amasra, Mesudiye, İskenderun, Fatsa, Salihli, Nizif, Urla, Zara, Silifke, Kaş, Ceyhan, Sandıklı, Siverek'den aldığımız telgraflar Reisicumhur ve Millî Şef İsmet İnönü'nün imzalariyle hediye etmiş oldukları fotoğrafların bu vilâyet ve kaza merkezlerindeki parti merkezlerinde ve halkevlerinde merasimle şeref mevkilerine konulduğu bildirilmektedir.

Bulgar harbiye nazırı Berline gidiyor

Berlin, 20 (A.A.) — ... mî bir menbadan bildiril...

Resmî mahfillerde ... bi yarı resmî mahfillerde ... gar harbiye nazırı General ... kalofun Berline niçin ... hakkında kat'î bir ... muhafaza edilmektedir.

Bir Mısır vapuru batırıldı

Nevyork, 20 (A. A.) — ... liz - Amerikan seyyar ... cemiyeti tarafından bildiril... göre cenubî Atlantikte ... lenen Zamzam adındaki ... purunda 24 Amerikalı ... tane sevkiyatçısı bulunuyor ...

Londra, 20 (A. A.) — ... Telgraf şunları yazıyor:

Fevkalâde ahval ... ilânı, millî istihsalin ... hususunda büyük bir rol ... caktır.

Zamzam vapuruyla ... Amerikalı, Birleşik Amerika ... devletlerinin ittihaz edeceği ... tı hareketi tayine yarayacak ... lan âmillere yeni bir unsur ... etmektedir.

Nevs Chronicle gazetesi ... şingtondan bildiriliyor:

Amerika hariciye nezareti ... gösterdiği ihtiyatkârlık ... hâdisesi neticelerinin ... mamiyle tebellür etmemiş ... ğu hakkında Amerikada ... hede edilen umumî kanaat ... etmektedir.

Emir Abdullah

(Baş tarafı 1 ...)

Hızbın Irakta isyan çıkar... Arap davasına fenalık ... dukları beyan etmekte ... rapların hürriyetini temin ... birmemleketi itibardan ... düklerini ilâve eylemekte ... rakla Erdünü bağlıyan ... ve hanedan rabıtalarını ... tan Emir, İngilizlerin, ... kında fena niyetler ... şöyle dursun, Irakın ... muhafaza edeceklerini ... liz - Irak ittifak ... dürüstlükle tatbik ... ni söylemektedir.

— 65 —

Yazan: *Afif OBAY*

...çökmüş binaya bir he... baktıktan sonra devam etti:

— Şimdi askerî fen kıtaları getirilecek. Binayı yıkacaklar; ancak o zaman aranabilir. Zaten öyle yaralı bir insan olsa bağırır, inler, ses verir.

Evet, enkaz cevap vermiyor, arkadaşımın nerede olduğunu söylemiyordu. Düşündükçe Perihanın ölümünden kendimi mesul tutuyordum. Ben burada olsaydım ne yapar ne eder Perihanı sığınağa indirirdim. Dün gece onu Lormona gönderen Alfonsoyu şimdi lânetler ediyordum. O sırada fikrimde bir ümit belirdi. Genç kadının konsoloshaneye gitmiş olması ihtimalini düşündüm.

Hemen oraya koştum. Konsolos, şarap fıçıları arasında mutadiyle ticarî bir münakaşada buldum:

— Mösyö, Perihanı tanıyorsunuz ya.. Hani dün beraber gelmiştik; kocasını arıyordu.

— Evet, hatırladım. Ne var

— Bugün buraya geldi mi o?

Konsolos, böyle saçma bir sualle vaktini kaybettirdiğim için sinirlenmişti. Sertçe bir sesle:

— Bize bugün hiç bir Türk talebe müracaat etmedi, dedi. Sizin arkadaşlarınıza randevu verecek başka bir yer bulamıyor musunuz? Biz, her işimizi bırakıp sizinle mi uğraşacağız?

— Hayır mösyö, randevumuz yoktu. Perihan dün geceki bombardımanda öldü.

İki erkek beni tepeden tırnağa kadar süzdüler. Sonra biribirlerine bakıştılar. Daha sonra konsolos:

— Siz delimisiniz kuzum? dedi. Sözlerinizde mantık yok. Dün ölen bir kadın bu sabah buraya nasıl gelebilir?

Konsolosun, şarap ticareti ile alıştığıyle uyuşmuş kafası benim heyecandan düzgünlüğünü kaybeden ifademi kavrıyamıyacaktı. Hiç bir şey söylemeden ayrıldım.

Perihanı bulmak, yahut ta bir kaç evvelki Türk talebelerine rastlıyabilmek ümidiyle saatlerce Bordo sokaklarını dolaştım. Akşama doğru, ilâhî bir ilham gibi aklıma belediye parkı geldi. Acaba niçin şimdiye kadar oraya gitmeyi düşünmemişim?. Perihanı havuzun başında, suya ellerini daldırmış, kuğulara küçük dalgacıklar yollarken bulacağıma âdeta imanım var..

Bu ümitle parka koştum. Havuzun etrafında kimseler yoktu. Halbuki, bir kapısından öteki kapısına kadar dolaştım. Perihanın Bordoya ilk geldiği akşam ...den saklandığı sığınağı bile aradım. Bütün bu araştırmalar boşa çıktı.

Yorgunluktan bacaklarım titriyordu. Havuz başındaki yeşil sıralardan birinin üstüne çöktüm. Çocuk gibi ağladım..

XVII — Lİ - FU - ŞANG'IN DEFTERİ

Sevgili okuyucularım, Çinli dostum Li - Fu - Şang'ı Bordo belediye parkının havuzu başında üzüntüleriyle başbaşa bırakacağız. Daha doğrusu o, bizi bırakıyor; çünkü defteri burada bitiyor. Fakat sizler, hayatını, maceralarını, hattâ ruhunu parça parça öğrendiğiniz bu garip seyyahın akıbetini elbette merak edersiniz. Sonra esrarlı bir şekilde ortadan kaybolan Perihanın ne olduğunu da bilmek istersiniz. Yazımın başında, Lifu'nun defterini nasıl ele geçirdiğimi anlatacağımı vaadetmiştim. Şimdi bu vaadimi yerine getireceğim. Aynı vesile ile bu hâdiselerin kahramanlarına tekrar rastlıyacağız. O zamana kadar hep birlikte vekayiin silsilesini takip edeceğiz.

Vişi hükûmetinin Fransayı, müttefiki İngiltereden ayırarak düşmanla imzalamış olduğu mütareke şartlarına göre işgali kabul edilen bütün topraklara Alman orduları temmuz başına kadar girmiş bulunuyordu. Bu suretle Fransa ikiye bölünüyordu: Serbest Fransa ve meşgul Fransa...

Fransanın tam ortasındaki Şatoru şehrinden geçmek üzere, İsviçrenin Lozan şehrinden tâ Atlantik sahiline kadar uzanan bir hat çiziniz. Bu hattın şimali tamamiyle Almanların elinde kalıyordu. Bundan başka, hattın cenubunda bulunan bütün Atlantik sahili — takriben elli kilometre derinliğinde bir arazi şeridi — yine Almanlara terkedilmişti. Şu halde serbest Fransa denilen devlet, deniz olarak yalnız Akdeniz limanlarını ve kara olarak da bahsettiğimiz şimal ve garp hatlarının ortasında kalan dört köşeli toprak parçasını muhafaza ediyordu.

İşgal işi bittikten sonra muhacirlerin yerlerine dönmeelri işi ortaya atıldı. Harp fiilen bitmiş olduğu halde evini, köyünü terkedip gurbete dökülen halk hâlâ yerine yurduna dönemiyor, sefalet ve ıstırap içinde yaşıyordu...

(Devamı var)

BORSA

Ankara 20-5-941

ÇEKLER

1	Sterlin	5.24
100	Dolar	132.20
100	Frc.	—
100	Liret	—
100	İsviçre Frc.	30.—
100	Florin	—
100	Rayişmark	—
100	Belga	—
100	Drahmi	0.9975
100	Leva	—
100	Çek Kronu	—
100	Peçeta	12.9375
100	Zloti	—
100	Pengö	—
100	Ley	—
100	Dinar	—
100	Yen	31.1375
100	İsveç Kronu	30.745
100	Ruble	—

Altın: 27.40

ESHAM ve TAHVİLÂT

İkramiyeli % 5 1933	19.15

Meraklı bahisler:

Ganster hilesi

Ötedenberi, büyük stile sahip gangsterlerin soyguncuíukta kullandıkları dileleri hayretle haber alırız.

İşleri ve güçleri ile meşgul olan namuskâr insanları lâyıkı veçhile soyabilmek için gangsterler mütemadî surette yeni hileler keşfetmek mecburiyetindedirler. Çünkü, diğer vurgunlarda kullanılan hileler polis otoritesi tarafından verilen izahat üzerine gazetelerde sık sık neşriyat yapılmaktadır. Halk, bu suretle kendilerini daha iyi koruyabilmektedir.

Son zamanda Macaristanın Koros köyü gangsterlerin gayet tuhaf bir hilesi sayesinde tamamen soyulmuştur. Vaka şöyle olmuştur:

İçinde iki yolcu taşıyan eski bir otomobil köyleri dolaşıyordu. Otomobildeki yolcular hiç te itimatbahş insanlara benzemiyordular. Yüksek sesle münakaşa ederek büyük çiftlikleri ve köyleri büyük bir titizlikle tetkik ediyorlardı. Koros köyüne geldikleri vakit iki yolcudan Stefan ismindeki adam, cebinden not defterini gözden geçirdikten sonra:

— Burada iyi iş göreceğimizi zannediyorum, dedi. Büyük çiftlikler var. Mahsul işleriyle uğraşanların ekserisi de gayet zengin insanlar.. Zaten, eski hapishane arkadaşım da bu köyde oturuyor. Sezaltosun bize muhakkak surette yardım edip işimizi kolaylaştıracağından eminim. Gidip kendisini görelim. Veyahut gece olmasını bekliyelim...

İki soyguncu, bir müddet otomobille dolaştıktan sonra gecenin karanlığından istifade ederek otomobili tenha bir yere bıraktıktan sonra yavaşçacık Koros köyüne geldiler. Sezaltosun oturduğu yeri öğrenerek kendisini ziyaret ettiler. Szaltos eski höcre arkadaşını görünce pek sevinmedi. Hattâ büyük bir enerji ile kendisini müdafaa ederek gayri meşru bir işe el koymağı aslâ arzu etmediğini ileri sürdü.

Hayatını çalışarak kazanıyordu. Bir süthane işletiyordu. Stefan, süthane kelimesini işitir işitmez büsbütün sevindi. Eski arkadaşının köydeki insanlar hakkında tam bir malûmata sahip olduğunu; hattâ kimlerin seyahatte olduklarını bile bildiğini düşündü. Stefan Sezaltosun yakasını bırakmadı. Ve bir saatlik bir münakaşadan sonra Szaltos köydeki zenginlerin listesini yaptı ve kimlerin seyahatte olduklarını ve ne zaman döneceklerini tafsilâtiyle anlattı.

Koros, zengin bir köydü. Ve mükemmel surette elektrikle tenvir edilmişti. Halbuki, soygunculuğun behemehal karanlıkta yapılması lâzımdı. Bu şerait dahilinde çalışmağa imkân yoktu. Soygunculardan biri mükemmel surette elektrikçilik biliyordu ve işin icabına bakacaktı.

Baskın plânı bütün bir titizlikle hazırlandı. Gangsterler Budapeşteye gelerek hükûmetin idaresinde bulunan elektrik idaresi memurlarına ait birer üniforma giydiler. Ve birkaç tane de kamyon kiralayarak geceleyin Koros köyüne döndüler.

Derhal iki arkadaş elektrik hatlarını kontrola başladılar. Elektrikçi hattı havayi pilotlarına tırmandı. Çok geçmeden etrafı her şeyi bilmek illetine müptelâ olan insanlar tarafından çevrildi.

İki jandar ile kolcu da seyircilerin arasında bulunuyorlardı. Fakat, işte bir gayri tabiilik göremediler. Çünkü, resmi memurlar tarafından hat muayene ediliyordu.

Arası çok geçmeden tellerden bir şerare intişar etti. Ve birtakım ıslıklar işitildi. Kablolar kesilmişti. Elektrikçi pilottan inerek bir kazaya meydan verilmemek üzere herkesin yerinden kımıldamaması için iki jandarmaya ricada bulundu.

Köy sakinlerinin büyük bir kısmı böylece bertaraf edilmişti. Soyguncular, kendilerini bekliyen arkadaşlarına mülâki olabilmek için ortadan yok oldular. Ve zaten onlar, seyahatte bulunanların evlerinin önüne kamyonları hazırlamıştılar.

Baskın yapıldı. Evlerde kıymetli eşyaya ait ne varsa kamyonlara yüklendi. Halbuki, köy halkı kontağın nereden çıktığını anlamak için büyük bir sabırsızlıkla elektrikçilerin zuhur etmelerini bekliyordular.

Gangsterler Budapeşteye doğru yola çıktılar.

Zavallı köylüler de vaziyeti anlatmak için telefondan da istifade edemediler. Çünkü bütün hatların telleri kesilmişti.

Gangsterler, iyi bir iş yapmıştılar. Büyük mikyasta para sarfetmeğe başladılar. Bu hal pek tabiî olarak polisin gözünden kaçmadı. Ve çete yakalandı. Lâkin Koros köyünün soyguncuları elde ettikleri paranın yarısından fazlasını sarfetmiş bulunuyorlardı.

Koros soyguncuğu Macar polisi için büyük bir hatıra teşkil etmektedir. Ve bundan böyle elektrik hatlarını tâmire gelen gangsterler Macar köylerini soymağa muvaffak olamıyacaklardır.

C. T. E.

Bir öğretmen öldü

İsantbul öğretmenleri yardım cemiyeti reisliğinden:

Cemiyetimiz azasından Sarıyer 14 üncü ilk okul öğretmeni Seher İzgiyi aramızdan maalesef ebediyen kaybettik. Kederli ailesine ve sayın arkadaşlara taziyetlerimizi sunarız.

Ankara ilkbahar at yarışları

Ankara ilkbahar yarışlarının birinci hafta neticelerini vermiştik. Bugün de ikinci hafta netice ve tafsilâtını koşu meraklıları aşağıda bulacaklardır:

Birinci koşu:

My-Star koşusu idi. Üç yaşındaki yerli yarım kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsustu. İkramiyesi 225 lira, mesafesi 1200 metre idi.

Koşu bütün tahminlerin hilâfına B. Suat Karaosmanın Heves ismindeki tayının galibiyeti ile bitti.

Son anlarda Elhanın ayağının sürçmesinden istifade eden Hevesin cokeyi Mustafa kuvvetli rakibini ilk defa olarak bir boy ara ile mağlûp etmeğe muvaffak oldu. B. Halim Sait'in Elhanı ikinci, B. Tevfik Âli Çınarın Delikanlısı üçüncü oldu. Zaman 1,18 dakikadır.

Müşterek bahis ganyan 570 kuruş, plâse sırasiyle 105 ve 100 kuruş verdi.

İkinci koşu:

Perihan koşusu idi. Üç yaşındaki saf kan Arap erkek ve dişi taylara mahsustu. İkramiyesi 260 lira, mesafesi 1200 metre idi.

Startta gerilerde bulunan B. Suat Karaosmanın Sahra ismindeki tayı hiç kendisini zorlamadan rakiplerini birer birer yakalıyarak başta giden Tarzana yetişti. Koşunun neticesine elli metre kala muntazam fuleleri sayesinde Tarzanı da bir boy ara ile geçmeğe muvaffak olarak birinci oldu. B. Fehmi Vural'ın Tarzanı ikinci, B. Fahri Atlının Gülgeçi üçüncü oldu. Zaman 1,24 dakikadır. Müşterek bahis ganyan 190, plâse sırasiyle 115 ve 115 kuruş verdi.

Üçüncü koşu:

Meşkûr koşusu idi. Dört ve daha yukarı yaştaki halis kan Arap at ve kısraklara mahsus handikaptı. Startla beraber öne düşen Aşkın koşuyu bir müddet önde götürdü ise de düzlükte Sevim ve Mihricanın kuvvetli hücumlarına davanamıyarak geri kaldı. Bu arada arkadan kuvvetle hücum eden B. Rifat Baysal'ın Bora ismindeki kır atı öndekileri yakalıyarak geçti. Mihrican ve Sevim VIII. in çok kuvvetli hücumları fayda vermedi. Neticede Bora 64 kilo taşımasına rağmen aşağı yukarı rahat denecek bir koşu yaparak birinci, B. Sait Akson'un Mihricanı ikinci B. Mustafa Turgudun Sevim VIII.i üçüncü oldu.

Zaman 2,10 dakikadır. Müşterek bahis ganyan 440, plâse sırasiyle 120, 120 ve 115 kuruş verdi.

Dördüncü koşu:

Lâle koşusu idi. Üç ve daha yukarı yaştaki saf kan İngiliz at ve kısraklara mahsustu. İkramiyesi 500 lira olan bu koşunun mesafesi 2000 metre idi. Startla beraber öne düşen B. Salih Temelin Subutay ismindeki üç yaşlı kır atı taşıdığı 40 kilodan istifade ederek rakiplerinin yanına sokulmasına meydan vermeden ve dört boy gibi mühim bir ara ile koşuyu kazanmağa muvaffak oldu. 74 kilo taşıyan B. Hasan Alakuşun Dandy'si ikinci 68 kilo ile B. Ahmet Atmanın Karanfil ismindeki al atı yarım boy ara ile üçüncü oldu. Zaman 2,08 dakikadır. Müşterek bahis kanyan 225, plâse sırasiyle 150 ve 200 kuruş verdi.

Beşinci koşu:

Bar le Duk koşusu idi. Üç yaşındaki yerli saf kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsustu. İkramiyesi 300 lira, mesafesi 1600 metre idi.

Bir fodevardan sonra başlıyan koşuya B. Fikret Atlının Umacı ismindeki tayı kolaylıkla kazandı. Umacının bu galibiyeti altıncı hafta yapıalcak Gazi koşusunda kendisinin ihmal edilemiyecek bir kuvvet olduğunu göstermiştir. B. Veli Kıvandık'ın Yetişi ikinci, B. Ahmet Atmanın Yosması üçüncü oldular. Zaman 1,40 dakidır. Müşterek bahis ganyan 350, plâse sırasiyle 200 ve 280 kuruş vermiştir.

Üçüncü ile dördüncü koşular arasındaki çifte bahiste Bora - Subutay çiftini bulabilenler 100 kuruşa mukabil 875 kuruş aldılar.

Polis mektebi mezunları

54 üncü yılını idrâk eden İstanbul polis mektebinin bu yılki mezunları dün sabah merasimle Taksimdeki Cumhuriyet âbidesine çelenk koymuş ve and içmişlerdir.

Merasime, 10,30 da bandomüzikanın çaldığı ve yeni mezunların hep bir ağızdan söylediği İstiklâl marşiyle başlanmıştır.

Marşı müteakıp âbideye emniyet müdürlüğü namına çelenk konmuştur. Bundan sonra, mikrofon önüne gelen mektebin bu devre birincisi Cahit Akhan, bir nutuk söylemiş, arkadaşlarının hissiyatına tercüman olarak vatan ve memleket hizmetinde, üzerlerine düşen vazifeyi canla, başla ve tam bir ferağatla yapacaklarını bildirmiştir.

Nutku müteakıp geçit resmi yapılmıştır.

İstanbul polis mektebinin bu elli dördüncü devre mezunları 232 kişidir. Devre birincisi Cahit Akhan, devre ikincisi Safer Düzel, devre üçüncüsü de Fevzi Aytaç'tır.

Öğleden sonraki merasim

Öğleden sonra da Yıldızda bulunan mektepte merasim yapılmış, mezunlara diplomaları verilmiştir. Merasimde vali, örfi idare komutanı namına kurmay başkanı, İstanbul komutanı, parti, vilâyet idare heyeti reisi Reşat Muammeroğlu vali muavini Ahmet Kınık, polis müdür vekili Selâhattin, kaymakamlar ve polis şube müdürleri bulunmuşlardır.

Mektep müdürü Ahmet Demir, polis kadromuza iltihak eden yeni polislerimize hitaben bir nutuk vermiş, kendilerine dikkat edecekleri prensipleri, büyüklere itaati hatırlatmış ve vazifelerinde başarılar dilemiştir. Buna mektebi birincilikle bitirmiş Cahit Akhan cevap vermiş, büyüklerine teşekkür ederek vazifelerinde kendilerinin tensip edecekleri hattı hareketi takibedeceklerini temin etmiştir.

Müteakıben diplomalar vali, parti reisi ve İstanbul komutanı İshak Avni tarafından mezun polislere dağıtılmıştır.

Bundan sonra Perapalas'daki bomba hâdisesinde ölen polis memurlarından Mahmut Ardiç ile Reşat Mutlunun isimleri şeref sütununa yazılmış ve bu esnada da bando matem havası çalmıştır.

Nihayet davetlilere büfede çay ...duktan sonra merasime nihayet verilmiştir.

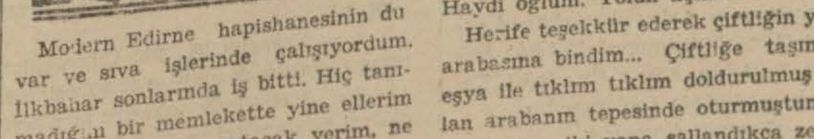

Kaz çobanı

Modern Edirne hapishanesinin duvar ve sıva işlerinde çalışıyordum. İlkbahar sonlarında iş bitti. Hiç tanımadığım bir memlekette yine ellerim boşta kaldım. Ne yatacak yerim, ne de yiyecek bir lokma ekmeğim vardı. Zaten günde yirmi beş kuruşa çalıştığım için metelik artıramamıştım.

Birkaç gün sabahtan akşama kadar bütün şehri dolaşarak en âdi neviden bir iş aradım. Bulamadım. Ara sıra bahçelere dalarak lâhna kökleri söküyor, çiy yenebilecek sebzeler aşırıp yor, çiy yenebilecek sebzeler aşırıp tıkınarak geceleri gocuğuma sarınıp bir hendek içine çörekleniyor, sabahı etmeğe çalışıyordum. Gocuğumun kalınlığına ve sağlamlığına rağmen uyumak imkânsızdı. Geceler ayazdı. Etrafımda sıçrayan kara kurbağaların, üstümden geçen baykuşların, yiyecek bir şey bulmak için yanıbaşıma kadar sokulan sokak köpeklerinin yıldızların, bulut parçalarının hepsine yarı rüya halinde dikkat ediyor ve bekçilere yakalanmadan geceyi geçirmenin çaresine bakıyordum. Her ne ise buraları geçelim.

En sonra çaresiz kaldım. Babamın eskiden tanıdığı bir hemşerimiz vardı bu şehirde. Ona başvurdum:

— Yok oğlum, maalesef iş yok, dedi, fakat mademki sokakta kaldın. Seni bir dostumun çiftliğine göndereyim. Muvakkat bir zaman için belki sana bir iş bulurlar.

Adamı bulduk. O da bana göre bir iş bulunmadığından, fakat ortada bir kaz çobanlığı münhal olduğundan bahsetti:

— Senin gibi okumuş bir delikanlıya göre bir iş değil, aylığı da pek az. Beş lirakadar bir şey. Fakat, açlıktan ölmektense iyi kötü bir iş tutmak lâzım değil mi oğlum? Sana bu işi teklif ettiğime cidden müteessirim. ... maalesef ... vardı. bir iş yok. Bir kaç çobanımız vardı. Askere gitti.. birakç gündür bu işi çin bir adam arayorduk. Çiftlikte Çingeneler var. Sana yardım ederler. Haydi oğlum. Yolun açık olsun.

Herife teşekkür ederek çiftliğin yük arabasına bindim... Çiftliğe taşınan eşya ile tıklım tıklım doldurulmuş olan arabanın tepesinde oturmuştum... Araba her iki yana sallandıkça zelzeleye tutulmuş bir mağaradaymışım gibi içim ürperiyordu. Ovada ilerliyorduk. Araba yolunun her iki yanı çiçekle örtülü idi. Şehirden kurtuluşumun içimdeki sevinci pek üyüktü. Kâkülü tarla kuşlarının başımın üstünde havaya asılarak neşe ile öttüklerini görüyordum. Ovadan kalkan kokular, güneşte bir hoş edici tesirlerile beni sersemletiyordu. Muvakkat bir zaman için olsun açlığı yendiğimi düşündükçe ovanın güzelliği içime daha çok işliyordu. Ben, çocukluğumdan beri tabiata hiç dikkat etmiş değildim... Fakat ilkbaharda her içine girişimde beni sersemleten, bana bahtiyarlık duyguları aşılıyan bir büyüsü olduğunu seziyordum. İşte, bu seferki bunların en tatlısı ve güzeliydi...

Çiftliğe bu bahtiyar duygular içinde girdim.. ilk gözüme ilişen şey, çiftliğin önünden şarka doğru akan iki yanı söğütlerle çevrilmiş derenin, daha oraya yaklaşırken yaygara ve çığlıklarını işittiğim yüzlerce kaz tarafından işgal edilmiş olduğuydu.

Sanki dereden bembeyaz bir su akıyordu... Söğütlerin altında dinlenenler, çayırda hırsla yayılanlar da başka...

Arabadan inerken: "Eyvah, demek kaz çobanı da olduk.." dedim. Fakat bu kederim uzun sürmedi. On dört on beş yaşlarında üstü başı berbad bir kızcağızın tatlı bir ateşle parlayan gözlerini üzerimde hissettim. Birkaç adım ötedeki çite kayıtsızca yaslanmıştı, esmer yüzünü ve çıplak bacaklarını yıkayan kuşluk güneşinde pek sevimli ve samimi bir görünüşü vardı. Gözlerinin içi büyük bir neşe ile gülümsüyor gibiydi. Bu yaşa kadar kızlarla hiçbir işim olmadığı için sevilecek bir insan olduğumu, benim de kızların hoşuna gidecek taraflarım bulunduğunu o kadar unutmuştum ki, genç kızın bana baktığına inanamadım ve etrafımda bakmak ihtimali olduğu başka birisini beyhude aradım.

Arabacı, benim kaz çobanı olarak buraya geldiğimi derhal etrafa yaymıştı. Bunun için işçiler ve ırgatlar garip garip, yüzüme, kılık kıyafetime, bazan acıyarak, bazan neden olduğunu anlıyamadığım gizli bir sevinçle gülümsiyerek bakıp geçiyordu. Kaz çobanlığının bu kadar ehemmiyetli bir şey olduğunu bilmiyordum. Birkaç daimi işçinin yattığı bir odada bana bir yatak gösterdiler. Gocuğumu çıkarıp onun üstüne atarak dışarı çıktım. Her şeye rağmen içimde büyük bir ferahlık duyuyordum. Çiftliğin bekçisi Çingene Yusuf Ağa, çıplak ayaklarile önüme düşerek bana çobanlık vazifemi ifa edeceğim yere kadar arkadaşlık etti:

— Abe, yandım senin bu haline, dedi; sen hem okumuşa, hem de iyi bir çocuğa benziyorsun. Bulamadın mı daha yakışıklı bir iş?

— Bulamadım! diye cevap verdim.

Kazların otlaya otlaya kel bıraktığı çayırda yürüyorduk. Söğütlerdeki serçeler, saka kuşları kazların kötü arasında seslerini duyuramaz hale gelmişti.

Her taraf kazla dolu idi. Küçükken mahalleden geçip evimize giderken arkalarındaki sarışın yavrularını kıskanarak daima çıplak bacaklarıma saldıran ve beni kuduz bir köpek kadar korkutan kazlar hatırıma geldi. Beni daima tıslayarak kovalayan ev hayvanlarının hatırası, şimdi güdeceğim bu yüzlerce hemcinslerinin karşısında beni acı acı gülümsetti.

— Bunlar hep su içinde mi kalırlar? Bunları nasıl güdeceğim? diye sordum.

Bu esnada demin gördüğüm genç kız, elindeki taze bir söğüt dalile söğüt ağaçlarının içinden çıktı. Hep gülerek bana bakıyordu. Fakat bakışında merhamet yüzüyordu. Böyle bir kızın bana acıması doğrusu canımı sıktı.

Yusuf Ağa:

— Abe Gülçubuk, nasıl güdülür bu hayvanlar, anlat Hasan Efendiye! diyerek uzaklaştı.

Gülçubuk, babası olduğu anlaşılan Yusuf Ağanın uzaklaşmasile mahcuplaşacağı yerde fıkır fıkır kaynıyarak gülmeğe başlamıştı. Kahkahalar atıyor, gülmenin şiddetinden iki kat olup karnına bastırıyor, yerlere yatıp yuvarlanarak gülüyor; çıplak baldırlarını güneşe gösteren hareketleri bilmemezlikten geliyordu.

Ömrümde daha böyle bir mahlûk görmediğim için hiçbir şey anlamıyarak şaka kalmıştım. İçimdeki tek kanaat, bu pek taze ve şirin kızın alâkaya değer bir şey olduğuydu.

Ayağa kalktığı zaman sükûnet bulmuştu. Entarisine takılmış otları çer çöpü süpürerek, yine gülümsiyen, fakat gülmekten yaşlarla dolmuş iri gözlerile yüzüme bakıyordu.

— Ayıbettim, dedi. Fakat ne yapayım, tutamadım kendimi. Hiç senin gibi efendiden kaz çobanı olur mu?

— Ziyanı yok, ben de zaten kızmadım. Bir çocuğun gülmesine ne hakla kızaoilirim.

Gülçubuk, burda içi kin dolu kara gözlerim iki temel çivisi gibi saplanacak bir yer arayarak yüzümde dolaştırdı. Sonra hiç bir şey söylemeden koşarak yanımdan uzaklaştı...

Söğüt ağaçlarının altında dolaşarak kazların gidebileceği bütün mesafeleri tayin etmeğe çalıştım.. Ötede beride gözüme ilişen iri yumurtaların kazlar tarafından yumurtlanmış olduğunu düşünerek topladım. Elimdeki söğüt daliyle çizmelerimi döverek söğüt ağaçları altında dolaştım.. Açlıktan gözlerim kararıyordu. Üç gündür ağzıma bir iki kilo sudan başka bir şey koymak nasip olmamıştı. Yüzükoyun

(Devamı var)

M. A. YALÇ...A

Ankarada 19 mayıs

Resimlerimiz

Ankarada 19 Mayıs Gençlik bayramının merasim tafsilâtını dünkü sayımızda vermiştik.. Reisicumhurumuzun şeref verdikleri 19 Mayıs stadyomu. Ankaralı on binlerce vatandaşa ve Türk gençliğinin coşkun tezahüratı ile çalkanmıştır. Resimlerimizde, gençlik bayramına ait muhtelif enstantaneler görüyorsunuz...

Reisicumhurumuz ve "Atatürkten, İnönü'ye" sembolünü taşıyan bayrak

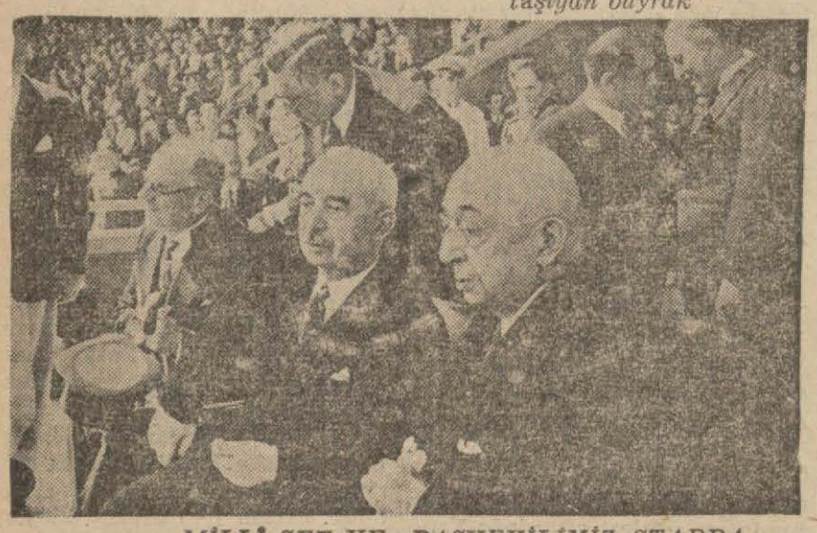

MİLLİ ŞEF VE BAŞVEKİLİMİZ STADDA

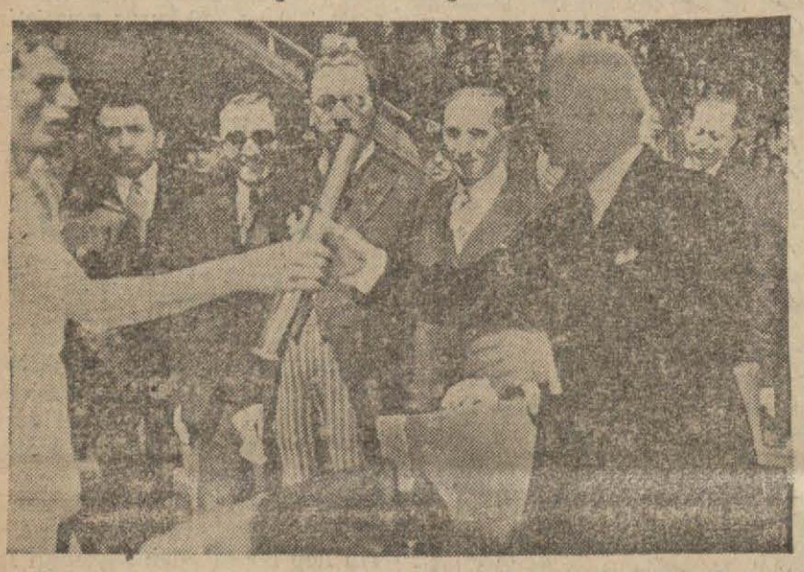

Reisicumhurumuz "Atatürkten, Millî Şefe" sembolünü taşıyan bayrağı Türk atletin den teslim alıyorlar

İnönü, kendilerini karşılıyanlar arasında

Çelik vücutlu gençleri miz, geçit resminde

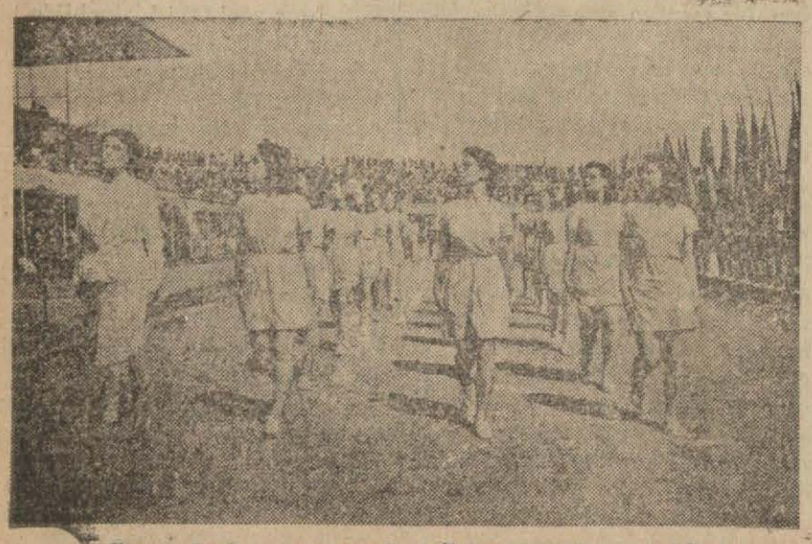

Genç kızlarımız şeref tribünü önünden geçerken

KAYIPLAR

Cumhuriyet Merkez Bankasına ibraz edilmek üzere İstanbul ihracat gümrüğünden almış olduğum 1727 No. 19.12.1941 tarihli ihracat beyanname suretini zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur .

Yordan Yordanidis Velesiyos
(35882)

* * *

Umumi harpte Yağkapanı 386, 44 sayılı mavnalarla askeri hizmetinde bulunduğumdan 459 sayılı vesaiti nakliye kanununa tevfikan eski Kılınçalı askeri şubesinden almış olduğum askeri tecil vesikamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Unkapanı Hacıkadın M. Tavanlıçeşme No. 17 Numen oğlu Mehmet Güneş İnebolu. 1313
(35884)

* * *

Umumi Harpte Sebzehane iskelesi 97 No.lı Salapurya ile askeri hizmetinde bulunduğumdan 459 No.lı vesaiti kanuniye mucibince Süleymaniye askeri şubesinden almış olduğum askerlik vesikamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur

Unkapanında Zeyrek caddesinde No. 26 kahvede Hüseyin oğlu İsmail Hakkı Akın. 1313 İnebolu.
(35885)

* * *

1932 senesinde Fatih askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü olmadığını ilân ederim.

Rize: Yalıköyünden, İmam oğullarından 320 doğumlu Temel oğlu Ali Doğruyol.

* * *

Bahriyenin Kasımpaşa Efradı ceddide mektebinde 1332/161 tertip numaralı Bölük 1 Sancak vardiyasında Karamürsel ahzıasker şubesinden gelerek askerliğimi ifa ettim. Vesikamı zayi ettiğimden evrak mahzeninden çıkarmak üzere müracaat edeceğim. Kayrbın hükmü olmadığını bildiririm.

Kumkapı Fabrika meydanı Kaburga sokak No. 2 Mehmet San.
(35881)

* * *

Seferberlik içinde İnebolu askerlik şubesinden almış olduğum çürük raporumu zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

314 tevellütlük Kestaneci oğullarından Hasan oğlu Mustafa.

Beşiktaş: Yıldız polis mektebinde hademe Mustafa. (3588)

* * *

Kars 29 uncu piyade alaymdan aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

320 tevellütlü Hüseyin oğlu Yusuf
(35881)

* * *

Kars 29 uncu alaydan aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

325 doğumlu Hüseyin oğlu Davud
(35381)

***

İstanbul Deniz kumandanlığından aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

316 doğumlu İnebolulu Mehmet oğlu Kâmil Aktan. (35880)

***

Devlet Denizyolları kara işçiler grupuna mensup tatbik mühürümü zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

3429 sicilli Hali Doğan. (35878)

***

Erzincan askeri hastahanesinden aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

324 doğumlu Ahmet oğlu İlyas tavukçu.. Fatih Çarşamba Kasap Molla mahallesi Mehmet sokak 10 numarada. (35874)

***

Fatih yabancı askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

320 tevellütlü İbrahim oğlu Behûl Akpmar. (35875)

***

Fatih askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

321 tevellütlü Demir oğlu Ali Tanrık (35876)

* * *

Rize, Pazar kazası Hamsin nahiyesi Tepan köyünden 321 tevellütlü Mahmut oğullarmdan Yakup oğlu Musa Kâzım.

Pazar askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. **Yakup oğlu Musa Kâzım.**
(35877)

***

Trabzon askerlik şubesinden aldığım askeri terhis tezkerem ile nüfus kâğıdımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Trabzon: Eksotha mahallesinden Karabina oğullarmdan 314 tevellütlü Osmanlı oğlu Gençağa Karabina. (35883)

***

461 numaralı Binek arabasının pilâkasını zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Erenköy: Suadiye mektep sokağı No. 12 Arabacı Osman oğlu Mehmet Umutaş. (35886)

***

Daday askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Kantarcılar 6 numaralı fırında Daday Azdavay nahiyesi Gümürtler köyünden Durmuş paşa oğlu 317 tevellütlü Ahmet oğlu Osman Nuri. (35887)

BİR PUDRA
Tecrübesi karşısında
10,000
KADININ
Hayreti

Daha genç ve daha sevimli görünmenize yarayan katî BİR TECRÜBE Pudra âleminde yeni, cazip ve son bir keşif. CİLDİ GÜZELLEŞTİREN şayanı hayret ve yeni bir unsur, şimdi ipekli elekten geçirilmiş en ince bir pudra ile müdekkikane bir tarzda karıştırılmıştır ki, bu sayede cilde bir parlaklık ve yeni bir hayat verir. Esmer ve çirkin bir ten, gençliğin tabiî renkleriyle güzelleşir. Fazla olarak terkibindeki şayanı hayret bir unsur olan "Krema köpüğü,, imtiyazlı usulü sayesinde iki misli fazla zaman sabit durur.

Bugün bu TECRÜBE yi yapmız.

HAKİKATEN FEVKALÂDE BİR TEKLİF yüzünden bir tarafını "Krema köpüğü,, havi Tokalon pudrasile ve diğer tarafını da herhangi bir pudra ile pudralaymız. Şayet "Krema köpüğü havi pudra ile pudraladığımız taraf diğer tarafa nazaran daha taze, daha genç ve daha cazip görünmüyorsa aldığmız Tokalon pudrasının parasını iade ederiz. TOKALON pudrasının fevkalâde rağbet bulan yeni 10 rengi vardır.

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265.
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adedi	1,000	liralık	4,000	lira	100 adedi 50 liralık	5,000 lira
4	"	500	"	2,000	"	120 " 40 "	4,800 "
4	"	250	"	1,000	"	160 " 20 "	3,200 "
40	"	100	"	4,000	"		

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 faizasiyle verilecektir.
Keşideler: 11 Mart, 11 Haziran 11 Eylül, 11 Birincikânun tarihlerinde yapılır.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (1500) lira olan 2000 Kg. Conta ve Salmastra için grafit (26.5.1941) Pazartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Garı binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usuliyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (112) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.
(3554)

Otel yapılmaya elverişli kiralık bina

Ankara caddesinin en muteber yerinde fevkalâde nazaretli havadar ve aydınlık bir bina kiralıktır.

Vakit gazetesi idarehanesine müracaat.

Inhisarlar umum müdürlüğünden:

CİNSİ	Miktarı	Ek. Şekli	Saati
Uzun konçlu lâstik çizme	30 Çift	Pazarlık	14
İşçi elbisesi	120 takım	"	14.30
İşçi elbisesi şayak	16 Adet	"	15
İşçi postalı	136 Çift	"	15.30

1 — Yukarda cins ve miktarı yazılı 4 kalem eşya pazarlık usuliyle satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 23.5.941 Cuma günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatlerde teklif edecekleri nümuneleri ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları.
(3503)

Beyoğlu Halk Sineması

Bugün saat 11 de, gece 8 de: 3 Büyüz film birden:

1 — Ateş Kraliçesi. (Türkçe).
2 — Tayfun "Jorj Bankrof,, avantur
3 — Silâhşör Kovboylar.

Tıbbî Müsamere

Haydarpaşa Askeri hastahanesi yedinci Tıbbî Müsameresi 20.5.941 Salı günü Baştabip Albay Dr. Zahit Tolun'un reisliğinde toplanmıştır.

1 — Beş gün humması.
(Dahiliye mütehassısı Dr. Hamdi Ergene).
2 — Ree absesi tedavisinde sülfamitler.
(Dr. Ziya Göğem).
3 — Bir hemotoraks vak'ası.
(Dr. Ziya Göğem).
4 — Bir Amibli dizanteri vak'ası.
(Bakteriolog Dr. Razı Haner)

EMİN FİDAN
FENNİ SÜNNET, KÜÇÜK CERRAHİ

Pansıman, Aşılar ve Şiringalar
Tel.: kabine 44395
İst. Beşiktaş, tramvay cad. Erip Apartıman Evi: Suadiye İstasyon yanı.

Akhisar Belediyesinden:

Nev'i	Miktarı Kg.	Fi. Lira Kuruş	Muhammen bedeli Tutarı Lira Kuruş
Motorin	65700	13	8541 00
Kuru buhar silindir yağı	1277	60	766 20
Lokomobil yağlama yağı	1277	40	510 80
Dizel silindir yağı	1725	35	603 75
Dizel yağlama yağı	1100	35	385 00
		YEKÛN	10806 75

1 — Akhisar elektrik fabrikasının bir yıllık ihtiyacı olan Motorin ve sair yağlar yukarda olduğu gibi miktarı ve muhammen fiyatları üzerinden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 5.6.941 Perşembe günü saat 15 te Akhisar belediye encümeninde yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin muhammen bedelin % yedi buçuğu nisbetinde muvakkat teminatları ile esas teklif kapalı mektuplarının kanuni tarif veçhile tanzim ve muayyen ihale saatinden bir saat evveline kadar belediye encümeni riyasetine verilmesi ilân olunur. (1811) (3903)

VAKIT matbaası
Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır
Kitap, mecmua, gazete basar. Tâbiler namına dizgi işleri alır.

Sahibi: *ASIM US* Basıldığı yer: *VAKIT Matbaası*
Umum neşriyatı idare eden: *Refik Ahmet Sevengil*